

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
ianuarie 2014 (Anul VI) Nr. 59 (1 / 2014)

BOEM@

Live Literature

ianuarie 2014 (Anul VI) Nr. 1 (59) - 40 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

1 / 2014

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău

Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef adjunct: Victor Cilincă

Redactori: Paul Sân-Petru, Constantin Oancă, Coriolan Păunescu, A. G. Secară, Dimitrie Lupu, Denisa Lepădatu, Cristina Roșu, Maria Ieva

Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori:
Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Adalbert Gyuris (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Tănase Carașca (Tulcea)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str. Cloșca, Nr. 1,
Bloc PS11, Sc. 8, Ap. 186, Galați, 800324

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Luca Cipolla (Italia) (p.7), Tănase Carașca (p.10), Coriolan Păunescu (p.12), Gabriel Dragnea (p.13), Denisa Lepădatu (p.21), Gabriel Petru Băețan (p.22), Diana Adriana Matei (p.25), Mihai Horga (p.33), Ioana Daniela Pașcalău (p.34), Constantin Toma (p.35), Diana Handra (p.36)

Proză: Elena Netcu: Umbrele din Valea Rece (p.11), Maria Ieva: Copilăria printre amintiri (p.29), Adrian Nicolae Popescu: Când imaginația îmbracă sutană (p.31)

Cronică de carte: Dumitru Anghel: "Alter ego" - poezii de Dragoș Ionescu (p.14) / "Casa umbrelor", de Dumitru Barău (p.15) / "Atelier de reparat idei", de Valeriu Perianu (p.17), Gheorghe A. Stroia: "Visarea vieții" sau O altă abordare a nevoii de libertate a eului poetic (p.26)

Note de lectură: Melania Cuc: Ovidiu Pojar, prins în "Jogging circular" (p.6), Constantin Oancă: Aurica Istrate - "Toamna cuvintelor desculțe" (p.8)

Eseu: Melania Cuc: Destăinuirii - cărți și idei din cv-ul meu de scriitor (p.28), Andreea Violeta Bobe: Melancolism, nostalgie sau cum privește poetul pașii pe nisip (p.32)

Eminesciana: Ion Ionescu-Bucovu: Farmecul poeziei eminesciene (p.3), Gheorghe A. Stroia: Ne iartă, Mărite! (p.4)

Restituiri: Mihai Marinache: Note pe marginea unui text poetic eminescian necunoscut: "Noaptea" (p.9)

Aforisme: Ionuț Caragea: Citate despre suflet (p.37)

Laudatio: Dumitru Anghel: La aniversară... "101 poeme - Opera Omnia" de Aurel M. Buricea (p.20)

Eveniment: Cezarina Adamescu: Magia versului de-acum un veac: Lansarea cărții "Un cântec de lebedă", autor Mihai Baicu (p.23)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.39)

Grafică:

Coperta I: Iurie Matei - Art Camp

Coperta a IV-a: Jim Warren - Twist and Turns

Interior: Elena-Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro

Ion IONESCU-BUCOVU

FARMECUL POEZIEI EMINESCIENE

(164 de ani de la naștere)

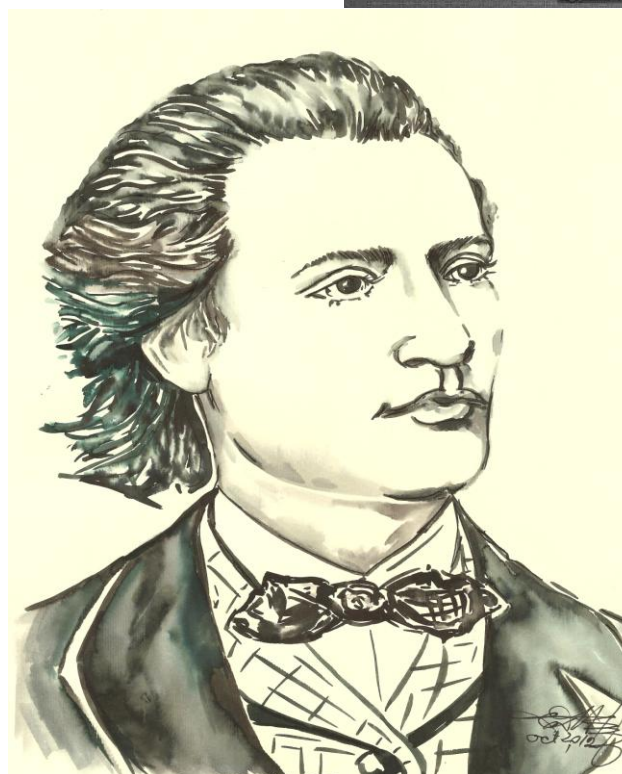
Eminescologii din toate timpurile, împotriva rivalității lor, au ajuns la concluzia că există un miraj al eminescianismului, un fel de „armonie eminesciană” unică, din care iradiază veșnica modernitate a lui. „Ni se pare că oricare ar fi fost temeiurile influenței lui Eminescu, găsim de la început, până azi, un motiv neschimbat, care e armonia eminesciană. Propriu-zis, această armonie e socotită ca un miracol cultural, e în orice caz unică în spiritualitatea românească, și sub vraja ei stăm cu toții de o jumătate de veac” (Camil Petrescu). Eu continui să cred că și astăzi...

Caracostea atrăgea atenția că factorul muzical este „elementul primordial” al stilului eminescian. G. Munteanu consideră că edificiul operei eminesciene e structurat pe paradigma a trei „invariante”: sensibilitatea, flexibilitatea și fantezia, alcătuind cunoașterea hyperionică. Când Maiorescu definea geniul poetic eminescian, „care pentru noi este și va rămânea cea mai înaltă încorporare a inteligenței române”, el fixa un adevăr etern, o judecată de valoare definitivă despre Eminescu. De la „unde voi găsi cuvântul ce exprimă adevărul” până la „a turna în formă nouă limba veche și-nțeleaptă”, Eminescu a parcurs un enorm drum de înțelegere a limbii. Descoperirea logosului eminescian a însemnat pentru el cheia boltei cu care a operat în poezie. El și-a clădit un fundament pe timpul și spațiul național, miturile lui sunt luate din spațiul unde a trăit, mitul pădurii (al codrului), motivul mării, motivul „domei”, dragostea ca idee mito-poetică centală, motivul melancoliei, motivul visului etc.

Mă voi mărgini în cele ce urmează doar la un aspect al poeziei de dragoste, care a încântat atâtea generații. De la „Elena” (1866) până la „Luceafărul”, poezia de dragoste a lui Eminescu are o densitate unică, exprimând o aventură existențială și un spirit care fac din poet unul din cei mai profunzi romantici ai noștri. În poezia de dragoste el a coborât din Paradis în Infern. Paradisul a fost poezia de tinerețe. Ibrăileanu a remarcat că poezia din tinerețe a exprimat în ritm trohaic, săltăreț, vesel, sentimentele față de iubită. În poezia maturității, așa zisa epocă veroniană, a trecut la versul iambic, suitor.

„Sara pe deal” este un amestec de imagini vizuale, auditive, cinetice, care dau tot felul de traiectorii spațiului vale-deal, unde se află îndrăgostiții. Salcâmul din deal, acest axis mundi, unde trebuia să se desfășoare întâlnirea, devine un paria, deoarece întâlnirea nu are loc. Întâlnirea nu se produce nici în „Lacul”, un mic lied în care poetul fantazează construind o întâlnire posibilă, proiectată pe lac la subjonctiv. În „Crăiasa din povești” zâna încearcă să facă să apară prin practici magice chipul iubitului în oglinda apei. Primăvara Erosului la Eminescu e dominată de elemente lunare, acvatice, vegetale, în care iubiții nu se prea găsesc, „Hai în codru cu verdeață” - își cheamă poetul iubita. Sau „Vino-n codru la izvorul...”

În „Povestea codrului” el se cufundă în copilărie și vis. Codrul mitic înseamnă pentru el lumea sustrasă timpului și destinului. În real, realizarea iubirii nu e posibilă, ea se poate produce numai în lumea magică.

Portretul lui Eminescu, de Constanța Abălașei-Donoșă

Din epoca vieneză, probabil inspirate de frumoasa pe atunci Veronica Micle (G. Bogdan-Duică) sunt faptele trăite din poezia „Frumoasă și jună”:

*„Tu tremuri, tu cauți, tu murmuri, tu râzi,
Cu glasul tău dulce tu raiu-mi deschizi,
Cu părul tău moale tu viața mi-o legi -
O știi și te faci că nu o înțelegi!*

*Șireată și dulce - copil vinovat -
De ce nu mă-mbii cu al tău sărutat,
De ce-aștepți să-l fur de pe ochi-ți profunzi,
Și-n blondele plete tu capul ți-ascunzi”.*

De acum poezia lui va deveni un fel de „Cântare a cântărilor” plină de farmec, în dialog cu femeia iubită:

*„Să pot întinde mâna s-o pun pe fruntea ta,
Încetul la o parte șuvițele le-aș da,
Senină să rămâie, curată ca un crin,
Icoana de iubire la care mă închin...”.*

Epoca veroniană, cum a numit-o Perpessicius (1874-1883) a dat cele mai frumoase poezii de dragoste din literatura română. De la exaltarea sentimentului de dragoste la lehamite și dezgust.

În „Călin - file din poveste” aventura iubirii se petrece pe ambele tărâmurii, ale realului și idealului. Iubirea dintre Zburător și fata de împărat se desfășoară noaptea în taină, în furișe și fugitive îmbrățișări. Păcatul săvârșit de fată o exilează, din lumea palatului de basm într-o colibă săracă unde, părăsită de toți, naște copilul Zburătorului. Viața și portul ei sunt acum ale unei femei simple de la țară, iar băiețelul ei paște cireada de găște. Peisajul e tomnatic, apele sure, semnificând moartea iubirii, despărțirea. Venirea Zburătorului și nunta refac fața lumii, căci nunta e semnul legământului. Acum peisajul cadru e altul. Pădurea e însuflețită („Pare că și trunchii vecinici poartă suflete sub coajă, / Ce suspină printre ra-

(continuare în pag. 4)

muri cu a glasului lor vrajă”). Apele par în toposul rotund al lacului de o feerie neîntâlnită, într-un vers pe care Tudor Arghezi îl crede cel mai frumos, mai eufonic din poezia românească: „În cuibar rotind de ape peste care luna zace”.

Aceste ape devin începutul lumii, stăpânite de imaginea lunii, nemișcată, sugerată de verbul „zace”. Acum Călin devine un Făt-Frumos, iar mireasa o zână: „Astfel vine mlădioasă, trupul ei frumos îl poartă / Flori albastre are-n păru-i și o stea în frunte poartă.”

Reunirea perechii de îndrăgostiți, se face la fel ca „nunta” ciobanului din „Miorița” sub semnul macrocosmosului - „nunul mare, mândrul soare, și pe nună-mândra lună” cu participarea lumii mici, într-o altă nuntă de dimensiuni minuscule, exprimând o unitate reintegratoare în macrocosmos. Acest fapt e posibil numai pe tărâmul magico-folcloric românesc, care în real nu s-ar fi petrecut.

”Scrisoarea a IV-a” ne pune în față dramatica incongruență dintre real și ideal privind iubirea. În prima parte proiectată într-un ev mediu românesc, apare cuplul fericit într-o lume frumoasă. Natura vâratecă, aromată cu mirosuri florale („Jar în iarba înflorată, somnoros suspin-un greier... / E atâta vară-n aer, e atât de dulce zvonul”) într-o dulce somnie se află sub aceeași putere iluzorie a Erosului. Belșugul apelor clare și mișcarea lor și a lebedelor, mișcarea lunii pe cer fac un cadru viu, în care se întretaie lumini și sonori dulci cu parfumuri delicate într-o armonie universală exprimată fonic, sugerând o pace supremă. Delirul iubirii pătrunde și însuflețește întreg cosmosul, apele, stelele, cetinile, făcându-l să participe la unica aventură a îndrăgostiților, rămași singuri și reintegrați în univers: „Codrii negri aiurează și izvoarele-i albastre / Povestesc ele-n de ele numai dragostele noastre / Și lucefieri ce tremur așa reci prin negre cetini, / Tot pământul, lacul, cerul... toate, toate ni-s prieteni...”.

Partea a doua a scrisorii dezmente dureros visul iubirii. Parcă autorul cade direct în „Metafizica amorului” a lui Schopenhauer. Instinctul, iluziile create de speță, unicul Demiurg, pentru perpetuarea ei, oamenii supuși poruncii irezistibile ale voinței de a trăi sunt argumentele violente împotriva iubirii. Vine apoi o pagină iernatică de pierdere a iubirii. Decăderea iubirii ca forță ordonatoare morală, estetică, creatoare, înseamnă un grav dezacord al ființei cu cosmosul. Renunțarea la dragoste înseamnă pierderea ființei, suferință și chiar nebulie. Prin aliterații consonantice, șuierătoare, stridente, poetul își exprimă dezgustul: „Altfel șuieră și strigă, scapără și rupt răsună, / Se împing tumultuoase și sălbatice pe strună / Și în gându-mi trece vântul, capul arde pustiit / Aspru, rece sună cântul cel etern neisprăvit... / Unde-s șirurile clare din viața-mi să le spun? / Ah! organele-s sfărâmate și maestrul e nebun”.

Sunt anii când poetul, dezgustat, se ascunde în eul personal, înfierând femeia care nu este capabilă de o mare iubire. Din zâna de altădată, din crăiasa din povești, din Maria ori Sofia, antroponime simbolice, femeia va deveni o Dalilă din „Scrisoarea a-V-a”, care cumulează atributele negative ale femeii goale, aparent indiferentă, superficială, frivolă, plină de răceală și ifose. De aici nu mai e mult până la concepția „Luceafărului”, când Demiurgul privește de sus lumea muritorilor (și a femeii) care nu se poate ridica la înălțimile lui.

Gheorghe A. STROIA

NE IARTĂ, MĂRITE!

(Eminescului Domn al tuturor românilor)

Ne iartă, Mărite!

Unicului

La ceas de tăcere ascunsă,
Cu ochii în lacrimi de seară,
Doar gândul plecat spre luceferi
Pe suflete picură ceară.

Din cer se aude un scâncet
Copilul de aur iar plânge
Și plânsetu-i arde în noapte
Cu urme și slove de sânge.

Lumina-i din ochi se răsfrânge
Spre dealuri și munți, către mare
Pământul întreg îl cuprinde
Depart, din zare în zare.

Tristețea-i pe chip se citește
În juru-i stau stele aprinse
Pământu-i trecut în uitare,
De veghe, doar candelile stinse.

Luceafăr la vreme de seară,
Luceafăr aprins peste lume,
Din ce supernovă răsari
De cazi spre întinsă genune?

Ne iartă, Mărite Luceafăr:
Lumina din candelile-am stins
Și-n cerul cu mâini ca de ceară
Iubirea, nicidecum, n-am atins!

Ne iartă, Mărite Luceafăr:
Pământu-n genune-am schimbat,
Tot cerul în râuri de sânge,
Lumina, din noi, am uitat!

Șoptind... EMINESCU!

Șoptind Eminescu
în cuvinte de dor,
șoptim... Cerului -
albastra-i culoare,
șoptim codrilor seculari -
verdea lor frunză
în picuri de floare.

Șoptind Eminescu
în cuvinte de-alint,
șoptim... Pământului -
boreala-i auroră,
șoptim marginilor sale
rotunde ca sâni de fecioară -
frumusețea zorilor albaștri.

(urmare din pag. 4)

Șoptind Eminescu
în cuvinte alese,
șoptim... Luminii -
înțelepciunea-i netăgăduită,
șoptim istoriei -
faptele preamăriților voievozi,
transformați în catedrale.

Șoptind Eminescu
în inocente cuvinte,
șoptim... Copilăriei noastre -
vis, candoare, vrăjită pădure,
șoptim pașilor mărunți -
timpii regretului
strălucirii de-o clipă.

Șoptind Eminescu
în cuvinte de dor,
șoptim... Ființei noastre -
Luceafărul cunoașterii,
șoptim Limbii Române -
Calea spre Nemurire,
Eternitatea sufletului românesc.

Șoptind **EMINESCU**,
Strigăm... **ROMÂNIA!**

desen de Elena-Liliana Fluture

Mihai EMINESCU

Odă (în metru antic)

Nu credeam să-nvăț a muri vrodată;
Pururi tânăr, înfășurat în manta-mi,
Ochii mei nălțam visători la steaua
Singurătății.

Când deodată tu răsăriși în cale-mi,
Suferință tu, dureros de dulce...
Pân-în fund băui voluptatea morții
Ne'ndurătoare.

Jalnic ard de viu chinuit ca Nessus.
Ori ca Hercul înveninat de haina-i;
Focul meu a-l stinge nu pot cu toate
Apele mării.

De-al meu propriu vis, mistuit mă vaiet,
Pe-al meu propriu rug, mă topesc în flăcări...
Pot să mai re'nviu luminos din el ca
Pasărea Phoenix?

Piară-mi ochii turburători din cale,
Vino iar în sân, nepăsare tristă;
Ca să pot muri liniștit, pe mine
Mie redă-mă!

Sara pe deal

Sara pe deal buciumpul sună cu jale,
Turmele-l urc, stele le scapără-n cale,
Apele plâng, clar izvorând în fântâne;
Sub un salcâm, dragă, m-aștepți tu pe mine.

Luna pe cer trece-așa sfântă și clară,
Ochii tăi mari caută-n frunza cea rară,
Stelele nasc umezi pe bolta senină,
Pieptul de dor, fruntea de gânduri ți-e plină.

Nourii curg, raze-a lor șiruri despică,
Streșine vechi casele-n lună ridică,
Scârțâie-n vânt cumpăna de la fântână,
Valea-i în fum, fluierie murmură-n stână.

Și osteniți oameni cu coasa-n spinare
Vin de la câmp; toaca răsună mai tare,
Clopotul vechi umple cu glasul lui sara,
Sufletul meu arde-n iubire ca para.

Ah! în curând satul în vale-amuțește;
Ah! în curând pasu-mi spre tine grăbește:
Lângă salcâm sta-vom noi noaptea întregă,
Ore întregi spune-ți-voi cât îmi ești dragă.

Ne-om răzima capetele-unul de altul
Și surzând vom adormi sub înaltul,
Vechiul salcâm. - Astfel de noapte bogată,
Cine pe ea n-ar da viața lui toată?

Melania CUC

Ovidiu Pojar, prins în "Jogging circular"

"Intru-n frigul de afară / Ca într-o catedrală goală" - este doar o sintagmă preluată din volumul aflat în "șantier" și la care poetul Ovidiu Pojar lucrează cu harul și rabdarea unui constructor de imobil medieval.

Cunoscut deja în sfera literară nu doar din județul Bistrița Năsăud, poetul Ovidiu Pojar s-a impus prin lucrări lirice de o acuratețe mai rar întâlnită în ultima vreme, în cercul poezilor.

Harnic, dar mai ales mizând pe desăvârșirea fiecărui vers în sine, cu putere de percepție a ramurii filosofale a lumii care îl înconjoară, Ovidiu Pojar exersează cu modestia privighetorii pe melodia poemului.

Versuri de dragoste cu atingeri adolescente sunt alăturate în pagină cu imagini moderne și care se lasă descoperite firesc, fără să epateze. Citind toate volumele deja semnate de Ovidiu Pojar până astăzi, și adăugând la ele manuscrisul de față, intitulat **Jogging circular**, aș spune cu mâna pe inimă că poetul nu se recrează, cum ne lasă să înțelegem prin titlul ales, ci se încadrează mai degrabă, prin tematică și tehnica scriiturii, într-un ascendent clar, rezultat al acumulărilor spirituale dar și al unui travaliu defel întâmplător, la masa de scris.

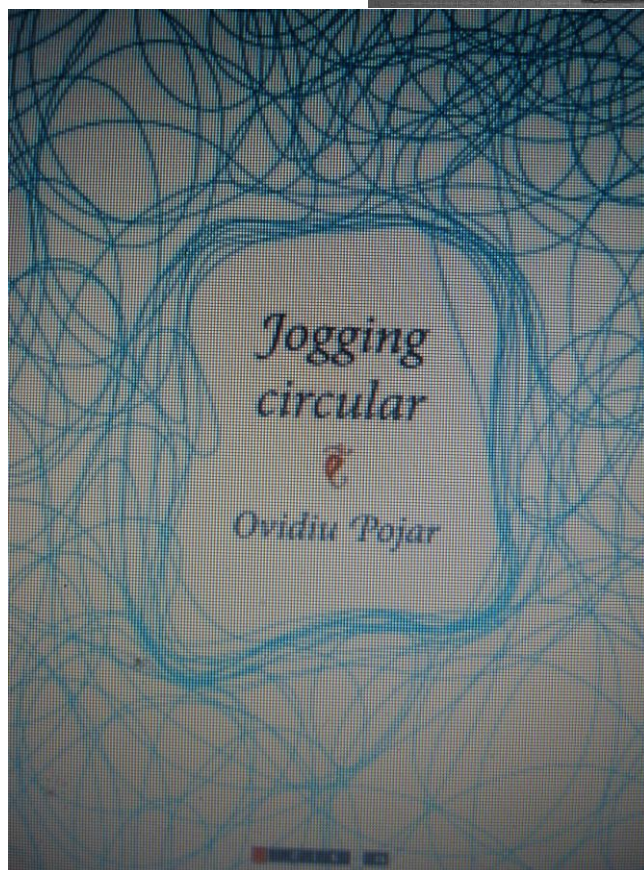
Cu un talent nativ și tehnică particulară, prin suprapunere de planuri imaginare și glisări emoționale demne de un artist notoriu, Ovidiu Pojar a atins deja limesul dincolo de care Dumnezeu este Răspunsul la veșnica întrebare. Departate de a fi ceea ce se numește un poet religios, dar nici închistat în lumea sterilă a științelor exacte, poetul filosofează, oficiind la altarul Libertății o libertate personală pe care o dublează cu visul, cu sideralul.

Construcția textului liric este clară, obișnuită pentru un om care descoperă Poemul în fragmentele unui puzzle pe lângă care, noi, alții, trecem fără să vedem esențialul.

De la primele poeme, cu biserici cu clopotele prinse doar în aer, trecând prin anotimpul maturității ireversibile, apoi... jucând șotron-lingvistic (*Tu-mi pui la gât, glumind, mărgelile roșii, peste îndoielile mele cântă cocoșii*) ca un poet pe care îl dezvoltă propria-i imagine - Ovidiu Pojar știe unde se află Echilibrul metaforei și cel al Vieții: (*Mai rămăseseră doar câteva oaze în stare să-mi mențină o relativă poziție verticală*). În poemul de la care s-a făcut și translația spre titlul volumului de față, *Jogging circular*, apare o stare de neliniște în care individul, poetul, cetățeanul patriei inițiale își observă, cu al nu știu câte simț, își detectează "fisurile" pe care "bocancii" realității implacabile i le pune ca pe niște pansoane, în timp ce el, Omul, continuă să se "cațare" ca un alpinist de rocă, de marginea visului. Un temerar înzestrat cu condeiul unui poet de Evul Mediu, din toate câte ceva culegând pe drumul cre-ației sale, pentru a ne oferi în paginile viitoarei sale cărți, un regal poetic.

"Ne îmbătrânesc amintirile" susține într-un alt poem, autorul, și melancolia lui este domestică, și... amintirile se aud cum crapă în sufletul de poet, cum coaja lor este aproape palpabilă și amăruie.

Boem@ 1 / 2014

Ovidiu Pojar deține harul celui care te face să simți mirosul poemului, să citești pagină după pagină și să constăți că lucrurile pe lângă care ai trecut nepăsător o viață sunt interesante, sunt demne de a fi zidărite în roca poemului. Nimic nu este banal în lumea lirică în care trăiește Ovidiu Pojar. Lucrurile și fenomenele cotidiene prind aură, au un duh al lor și marile iubiri, ca și anotimpurile, sunt materia primă din care se întrupează volumul, altă carte de versuri.

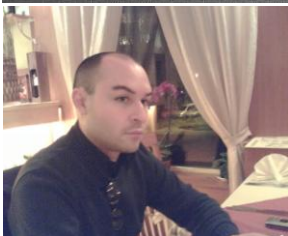
O criză ca și existențială, un hiatus în sporovăiala lumii prin care se treieră Poetul, semne de întrebare dar mai ales răspunsuri personale, sunt tot atâtea motive pentru care poemele din manuscrisul volumului **Jogging circular** sunt poeme veritabile. O suferință defel măsluită de dragul Artei, o durere ca o pierdere de memorie ancestrală, se resimte în aproape fiecare pagină și citind cu atenție, observi că tristețea poetului este maiuaua din care iese prescura comunicării.

Ovidiu Pojar nu se sfiește să ne arate și partea perisabilă a lumii noastre, nu apelează la trucuri, nu îmbracă în staniol ieftin elixirul vieții. El este un creator în toată puterea cuvântului și în lumea lui metaforică este Liniște, Taină. Paralel, în lumea reală, spune poetul: "*Între mine și lume s-a lăsat o tăcere firească. Eu nu i-am mai întors o vizită, ea nu mi-a mai reînvoit invitația*".

Cu umor special, dulce-amar, cu îngemănări de planuri literare pe măsură, Ovidiu Pojar contemplant Timpul fără amărăciune, fără frică, fără falsă măsură.

Felicitări, Ovidiu Pojar, și fie ca în Jogging-ul tău, aparent "circular" steaua ta să își continue drumul său norocos și frumos, pe orbita ta lirică specială.

Luca CIPOLLA (Italia)

OMUL A ÎNVIAT

Și l-am expus pe Kahlil ca un drapel
fiindcă înțelepciunea naște înțelepciune
și ea lunecă din cer,
picătură tulburată a cascadei
aruncată în clipele fericite,
și apoi s-o simt în păr
cu capul plecat
în acelea triste -
Noe și arca lui,
salvat din revărsare...
Vârsta te sapă pe față
ca o lepră,
ce evenimente te lapidează acum,
reduc la tărășta de moară
și nu e deja Timpul Visului,
leagănul sufletului?
Culesei lemne de cedru
și aura care mă învelește
pe un covor de spini
al văii umbroase,
un recitant,
esență care este, trup,
efect în lanț
al infinitei specii.

SUFI

Cerul n-are pereți
și eu simt securea lunii
în valva
care transmite vraja;
călugărul vorbește maghiara
și este grec profilul lui,
acum mă aștepti,
trotuarul are gust de sare,
ești pe un fir mistic,
țară uitată
unde se deschid ușile
dar și eu am respirat
tămâia
unei nopți luminate
de dans.
Fiecare creatură recitantă...
desprindere...

ASINCRONĂ

Dacă într-adevăr aș părăsi linia asta
printre fugari
un loc l-aș avea cu siguranță;
al meu doar este un mal de piatră
dezagregat,
uscăt de apă de izvor;
pe unde alunecă sfioase
poze din anii '70
ale unui gri frugal opac,
cupluri putrezite la câțiva metri sub pământ,
astfel ca o zi
salivele noastre
amestecate cu viorele pictate
în alb și negru
va veni timpul când va străluci din nou
culoarea.

27/08/1989

Un cor din Basarabia,
ziua aceea cerul era întunecat
și în văzduh răsunau deja versurile
lui Mateevici,
"limba noastră-i foc ce arde,
limba noastră-i frunză verde"...
și caii lui Ștefan
în noaptea cocoțată
printre stele,
tare
mugetul unui bour...

LIMBA TA, LIMBA NOASTRĂ

O căruță de la Afumați
îmi amintea,
un focșor din Chiajna,
mirosul cauciucului ars
și idiomul tău,
fiul lui Decebal și al lui Traian,
acum l-aud și acasă,
fân și jandarmul
își bate joc
ci nu de Nichita și de Tudor.
Tot respectul.

Constantin OANCĂ

Aurica Istrate - "Toamna cuvintelor desculțe"
Editura InfoRapArt, Galați, 2012

Se simte cum "Emoția de toamnă" a lui Nichita Stănescu sporește cu această carte numită "Toamna cuvintelor desculțe" a poetesei Aurica Istrate. Și cum să nu fie desculțe cuvintele acestea, când ele au rămas fără omul care le-a inspirat, cum păsările și frunzele au rămas fără de copacii în care s-au desfășurat un timp? Aproape e de spus că tristețea dinlăuntru e cât toamna de afară, sau că toamna e rezultatul unor cuvinte dintotdeauna desculțe. Frunzele galbene, păsările călătoare, norii, ploile, brumele nu sunt ele sentimentele noastre care au dat pe dinafară?

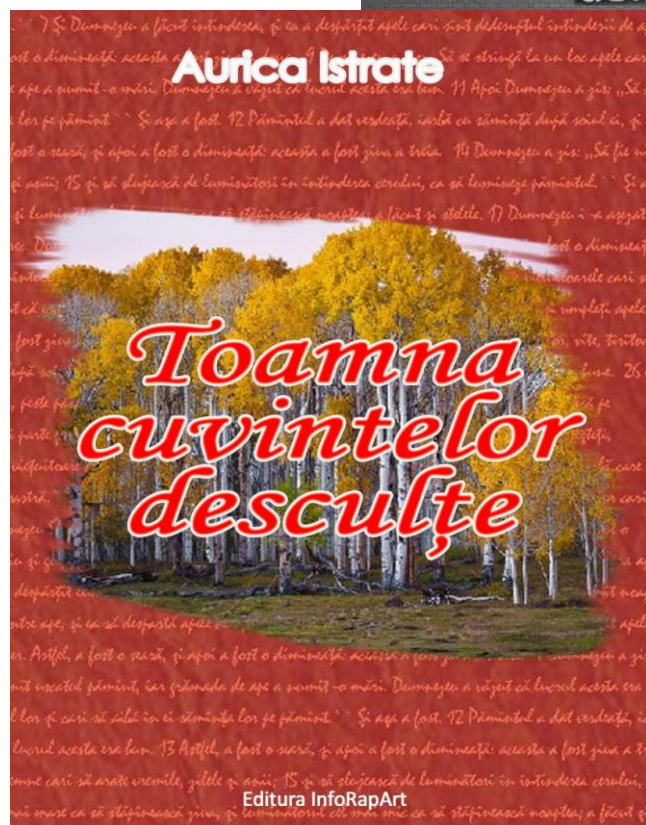
O voce reținută cât o adumbrire răzbate din fiecare cuvânt al acestui poem cât o carte. Fără condiții este această dragoste (căci despre asta este vorba) rămasă într-o aripă care-și ascunde iubitul să nu mai fie văzut ori auzit de nimeni, nici de îngerii "trimiși să-ți ferească fruntea de praguri" (poezia "Pe tine"). Frumos este cel iubit, dar mai frumos cel care iubește.

Iubirea este mai mare decât omul, ea nu poate fi împușcată, deși se împarte la doi. Dacă unul din ei pleacă ea rămâne numai cu celălalt, făcându-l pe acesta de două ori mai bogat. Iubirea este îngerul care vine mai întâi în recunoaștere și iată că află de gândurile iubitei. Mai întâi e rugăciunea pentru ajutor, apoi, prin cunoaștere reciprocă, se naște convingerea compatibilității, fiecare fiind completarea celuilalt, după aceea vine focul iubirii, apoi construirea unei intimități "cât cuibul de cuc", ca la sfârșitul timpului să ajungă împliniți în eternitate (poezia "Am putea").

Dar iubirea-înger află și despre teama iubitei de a nu-l pierde pe cel în dreptul căruia s-a oprit. Ar trebui să fie cruce pentru a putea fi sigură de el: "Te-aș răstigni iubite de-aș fi cruce... și ne-am întoarce înapoi copii" și ea se pierde de el - cel căruia îi dădu în dar propria-i aură devenită acum a lui. Pentru a-l regăsi trimite ploaia pe urmele lui prin tot orașul (poezia "Tablou de toamnă").

Nevoia de ușurare este prezentă în poezia "Candelă în cer", unde poeta își caută mama, cea care "îmi săruta perna înainte de culcare" (poezia "Amintiri de familie"). Deși prezentă doar în amintirea ei, mama nu și-a pierdut darul ocrotirii, căci ea este vie și în cer.

Arderea intensă a condus la o schimbare în tăciune a sufletului peste care "sufală vântul... să-l scurme /

să-l trezească", sugerând un destin ca al păsării Phoenix ce renaște din propria-i cenușă - semnul universal al regenerării/evoluției ființei (poezia "Cântec descântec").

Poezia "Sunt aici" ne amintește de "Floare albastră" de Mihai Eminescu ori de poemul biblic "Cântarea cântărilor". Visul este văzut aici ca o ființă de o intimitate perfectă: "Mă-nflorește dezbrăcată / Precum foaia albă scrisul", capabil să-i descopere sânii "cu gust de struguri". Numai în stare de vis poeta vede văile cu izvoare cum alunecă prin clepsidră ca printr-un tunel al timpului: "Nu căta în depărtare fericirea ta, iubite!" spune Mihai Eminescu în "Floare albastră", intrând în rezonanță cu poeta Aurica Istrate.

Perna pe care mama, în copilărie, i-o săruta înainte de culcare a devenit între timp o marmoră a durerii mute, o piatră de poticnire și atunci "mi-am ars perna că nu mai contenea să suspine", după care "dusă am fost și încă mai sunt" (poezia "Între două ferestre și o linie de tramvai"). Și cum călătorului îi stă bine cu drumul, ea s-a oprit mai întâi la răscruce, a pipăit zările și acestea "îmi îngenuncheau toamna la picioare / fără vină" (poezia "Călător pe cruce").

Zările amurgeau, se-ntomnau. Ce fel de ieșire? Pentru a se ușura, poeta face o mare spovedanie (poezia "Spovedanie"), care sună cam așa: aș fi vrut să-ți răspund la chemările repetate, dar nu mi-am mai găsit limba, aș fi vrut să nu te uit, dar m-au trădat amintirile, aș fi vrut să nu mă fi născut în bătaia vântului, din practica de ieri s-a ajuns azi la o lungă teorie și acum iată zâmbesc printre lacrimi.

La urma urmei tot acest poem cât o carte este o adevărată spovedanie, o amintire pusă peste un nou început - început de toamnă.

Mihai MARINACHE

NOTE PE MARGINEA UNUI TEXT POETIC EMINESCIAN
NECUNOSCUȚ: „NOAPTEA”

Cu diferite prilejuri, personalități de prim-plan ale culturii naționale (N. Iorga, E. Lovinescu, G. Călinescu, C. Noica, Petru Creția) au pledat pentru restituirea către marele public a tuturor textelor rămase de la marii noștri gânditori, cu precădere (și fără rezerve și justificări de tot felul) cele emanând de la spiritele totale, emblematice și definitorii pentru civilizația românească. Deși Mircea Cărtărescu își exprima anumite rezerve în legătură cu unele notații din manuscrise („*lucruri care de multe ori nu diferă de paraphernalia oricărui om obișnuit*”), în opinia noastră, mai ales în perspectiva timpului, și acestea (însemnări cotidiene, socoteli de tot felul, bilete cu conținut strict privat ș.a.) conturează un tablou, un portret, o atmosferă, o relație, luminând mai precis dimensiunile atât de fragile ale unui destin uman.

Vorbind despre Eminescu, să ne amintim ce emulație extraordinară a suscitată în rândul cercetătorilor publicarea celor peste o sută de scrisori rămase, peste timp, în custodia unei strănepoate a Veronicăi Micle. Acestui fericit act cultural îi asociem și inițiativa revistei „Manuscriptum” (nr. 1/1991) care, prin grija eminescologului Petru Creția, publica peste cincizeci de texte poetice eminesciene (24 complet inedite, 16 publicate prin diferite perioade și necuprinse într-un volum, 12 reconstituite). Două decenii mai târziu, editura „Casa Radio” din București editează o carte (cu CD inclus) în colecția „Biblioteca de poezie românească”: Mihai Eminescu *VIS și alte treizeci de poeme necunoscute*, restituite de Petru Creția, alese și prezentate de M. Cărtărescu, în rostirea lui Marcel Iureș, cu ilustrații de Tudor Jebeleanu.

Neîndoielnic, viitoarele ediții Eminescu trebuie să țină seama de aceste recuperări istorice, deoarece „*pretutindeni este Eminescu, un Eminescu mai proaspăt și mai surprinzător (...), netocit de citiri și recitiri, tălmăciri și răstălmăciri, atașări artificiale la diverse doctrine și ideologii*” (M. Cărtărescu, *Predoslovie la o carte audio cit. 2011, p.10*).

Afla încă sub impresia profundă a acestei descoperiri de excepție, mi-am amintit că, studiind pentru un proiect cultural generos colecția ziarului constănțean „Dobrogea Jună” (1904-1944, Director C. N. Sarry), am citit acolo poezia „Noaptea” (anul XXX, nr.148, joi 16 aug. 1934, pag.1). Publicația prezenta detaliat festivitățile prilejuite de Ziua marinei la Constanța, iar sub titlul „După dezvelirea bustului lui Eminescu” era inserată creația „Noaptea”, cu specificația „o poezie inedită”. Erau șase catrene dispuse pe două coloane, urmate de note ample semnate de D. Stoicescu. Lectura fugitivă a versurilor m-a dus cu gândul la o posibilă descoperire pentru cititorii anului 1934 și, deci, fără interes pentru viitorime, întrucât orice lector avizat al unei ediții obișnuite Eminescu cunoaște că există o poezie „Noaptea...” (cinci catrene), datată 15 iunie 1871.

Într-un alt context, verificând și comparând anumite sintagme din textele ediției Maiorescu, am realizat că este vorba despre un text diferit, neinclus (eventual sub un alt titlu) în ediția monumentală Perpessicius și nici în

cele uzitate în ultimii 60 de ani.

Iată versurile poeziei „Noaptea”, publicată în ziarul constănțean menționat, cu deplina respectare a ortografiei și punctuației timpului:

Noaptea

*Când noaptea e adîncă și-i liniște, tăcere,
Când și zefirul dulce pe frunze doarme lin,
Iar luna călătoare pe cerul cel senin
A firei adormite e singura veghere, -*

*Atuncia al meu suflet răpus de doruri multe
Deștept făr de repaus veghează nencetat;
Cu-al zilei sgomot mare în veci neîmpăcat
Tăcerea mută-a nopței i place să asculte.*

*Ce-aude el atuncia, când eu n'aud nimică,
Nu știu, însă în peptu-mi un farmec dulce simt -
Și orizontu-mi pare că e îngust și strimt,
Iar lumea uriașe neasemănat de mică.*

*Apoi urmînd cu dorul duioasa lunei rază
Pătrund cu ea împreună întinsul nesfîrșit
Și-o clipă al meu suflet de mine deslipit
În sfere dulci, senine, ferice el planează.*

*Și'n ora cea de pace, de sîntă liniștire,
Ființă mult iubită, ce'n lume te'ntălnesc,
Pătruns de înțelesuri mai mult eu te slăvesc...
La tine se îndreaptă cu drag a mea gândire -*

*Și-a cerurilor taină adîncă și divină,
Ce'n mintea-mi mărginită îmi pare c'o cuprind,-
Ca s'o'nțeleg mai bine eu ochii mi i închid,-
Și-atunci văd că de tine e inima mea plină...*

Avocatul D. Stoicescu (publicist, literat, traducător), personalitate notabilă în cercurile culturale ale vremii și în publicistica dobrogeană, însoțește textul cu note extrem de interesante, permițându-ne să înțelegem împrejurările în care a intrat în posesia versurilor eminesciene. Însemnările sale conțin, în rezumat, următoarele:

- versurile poeziei i-au fost citite lui D. Stoicescu în 1918, la Bălți, în Basarabia, de către Nicolae Stamate, fiul poetului basarabean Cavalier C. Stamate (1786-1869)

(continuare în pag. 30)

Tănase CARAȘCA

MI-E TRUPUL CIMITIR...

Mi-e trupul cimitir de lacrimi
lin, prohodit din cristalin
cânt de lumini și de senin
în dulce grai plătit prin patimi.

Mi-e lacrima de-mpărțășit
trupuri, de ani înghesuite
spre nedovezi închipuie
de adevărul iscusit.

Durerea lacrimii parcurse
de drumul dorului hrănit
de anii scoși din infinit
sunt gândurile greu ascunse.

Sunt ascunzișul de izbândă
triumfător peste un leac
cu inima bătând sărac
pe nodul funiei, osândă.

Mi-e trupul cimitir de lacrimi
lin, prohodit din cristalin,
cânt de lumini și de senin
în dulce grai plătit prin patimi.

DEFINIȚIE

Sinceritatea,
e o noțiune abstractă
în forme ce ascund
dorințele, împlinirile,
certitudinile și îndoielile
sufletului împărțit
în doi poli
încărcați cu ioni și anioni
ce formează spațiul
în care sufletul se scaldă
în lacrimile termale
izvorâte din fiecare celulă
flancată de dorul
adevărului.

MĂ BUCUR...

Mă bucur de viață
și încă
mă mai străbat
fiorii bucuriei
că dintr-o încălceală
chiar si oarecare
mai pot să ies
învingător.

Mă bucur de viață
că eu
muritorul de rând
încă nu am murit
și pot sa îngân
celor ce mai au răbdarea
să mă asculte
că viața
mai parcurge
prin mine
câte-un fior
ce dă sens
Luceafărului
Lunii
Lumii
Lui!

MEREU IUBIRE

Vreau un dram de libertate,
Chiar de-mi spuneți „nu se poate”!
Vreau o clipă de iubire,
O minută de neștire.
Vreau ca raza nenăscută
Să-mi străbată geana mută
In căldura-nluminată
De-o noapte necenzurată
De vise deștelenite
De iubiri neîncepute,
Și duse până departe
De cu zori și până-n noapte
Și din noapte până-n zori
Prin ploi, dar și prin ninsori
Și în floare de cais
Vară, dulce paradis...
Paradis de veșnicie
Foaie verde păpădie...

DIN DELTA

Iubito, tu ești văzduhul și marea
Tu vezi bucuria și întristarea
Ești Dunărea însăși, născută din dor,
Ești cântecul lebedei prins în decor.

Tu, floare născută din funduri de ape,
Ești nufărul galben, polen să adape
A Dunării matcă scaldată-ntre maluri
De dorul de Mare, ascuns între valuri.

O, Dunăre-albastră, cântată în lauri,
Prin pietre de veghe trecând pe sub plauri
Purtând înspre mare în lotci legănat
O doină străbună, din vechea cetate.

Iubito, aici, în plasa de ape
Natura și omul, ce-au vrut să le sape
Se-aud bucuria și doina amară,
Din Marea cea mare-mpânzind spre hotară.

Elena NETCU

UMBRELE DIN VALEA RECE (fragment din roman)

...Valea Rece, până la Revoluție un cătun uitat de lume din apropierea Galațiului, trăiește cu frenezia viața nouă, capitalistă, bucurându-se infantil și lacom de plăcerile imediate, ca de niște jucării. Unul umblă mândru cu fustanelă scoțiană, altul pretinde să i se spună Maderling-boy și își "cinstește" consătenii, pantagruelic, până la pierderea de sine, țiganca lawa și-a ridicat un palat, telefonul mobil nu e o noutate, iar cumpărăturile zilnice și le făceau de la Minimarket. Celor vreo douăzeci de case li s-au alăturat multe altele, căci apariția șomajului în marele oraș a făcut atractiv cătunul cu iluzoria-i viață ieftină. Tinerii au plecat, în majoritate prin "cele străinătăți", de unde trimit unii, cadouri și bani – și pe unde pier alții, precum Victor al lui Savu, se pierd în numai de ei știute reglări de conturi de tip mafiot. (...) Mirajul civilizației și bunăstării duce, firește, la disoluția valorilor vechi, la degradarea morală, la ruperea oricărui legături cu trecutul păstrător, poate, al forțelor ce ar putea resuscita această lume ce agonizează cu zâmbetul pe buze, fără a bănuși măcar că e condamnată, că moartea lucrează în miezul ei aparent sănătos...

(fragment din prefața semnată de Marian Dopcea)

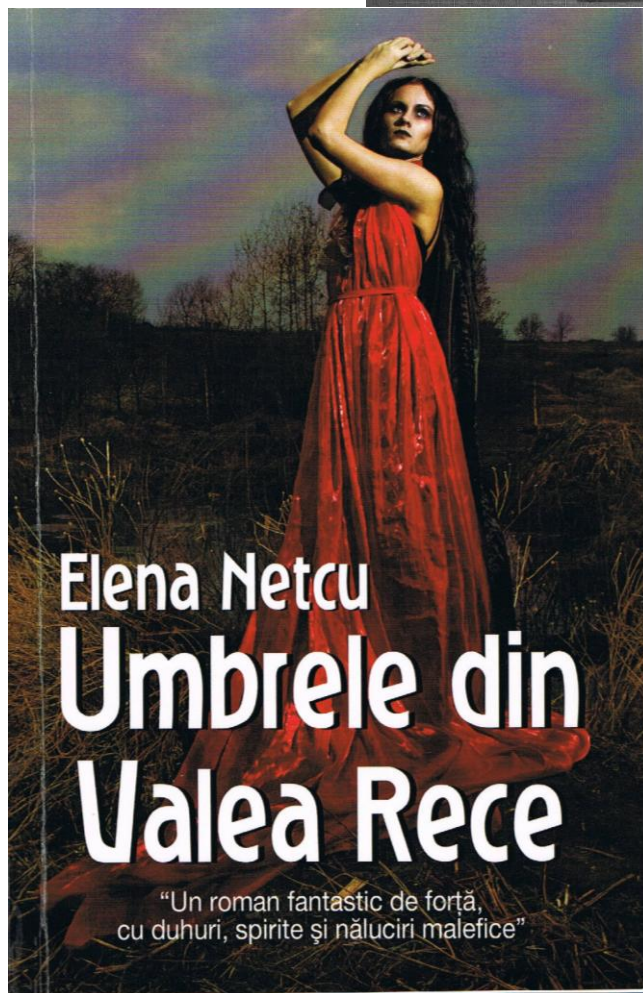
Marin Chibrit îi povestește lui Chilianu ce năpastă a dat peste el.

- Dau crengarul într-o parte și țâșnește, măi omule, o arătare de sub crengar, ...să fi fost un șobolan? Nici n-am avut timp să-l văd ca lumea..., dar, tot așa, avea o coadă mare, subțire ca un bici, și-mi arde una peste ochiul drept, de m-au tăiat toate alea. Și, deodată, tot așa ca la tine, țâșniră flăcări din ochi, ca și cum ai scăpăra un chibrit. M-a plesnit și-a țâșnit-o în copac. N-am luat în seamă, că eu nu simțeam nimic, dar Jalbă a văzut că-mi arde ochiul. Ia, uită-te tu mai bine la ochiul meu, așa-i?

Chilianu întinse mâna și-i ridică în sus pleoapa și dintr-o dată din ochiul lui Marin Chibrit ieși un fulger cât un fir de ață și-l trăsni pe bietul băiat în moalele capului, apoi începu să se bătaie încolo și-ncoace, dând ochii peste cap.

- Măi băiete, stai, măi Chiliene, ce-ai văzut tu în ochii mei, ce ți-am făcut? Of, nenorocitul de mine! - se văita omul, luându-l pe băiat în brațe. Totul trecu în mai puțin de-un minut, iar Chilianu rămas mut, se holba la ochiul lui Chibrit, care scăpăra într-una, de parcă acolo ar fi fost o vatră aprinsă.

- Nea Marine, ce văd eu în ochiul matală e jale. Flăcările iadului, nu altceva! Vezi ce faci și pe unde te duci ca să te dezlege, dar eu cred că e mult mai grav.

Nu te mai duce acasă, bre, ai copii mici, să nu-i molipsești. Suntem, deja, destui în sat bătuți de soartă.

Marin Chibrit simți o moleșală în tot corpul, lăsă capul în jos și duse instinctiv mâna la ochi să și-l astupe, căci începuse să-i fie rușine de el însuși. Tremura ca de o mare vină, se gândea la neamul lui Tyron. Își aduse aminte imediat că are o cumnată care-i din neamul ăsta. „Bine, bine - se gândi Chibrit, dar e, pur și simplu cumnată, e prin alianță, nu de sânge. Duhurile rele bântuiau nu numai prin valea cu plopi, ci împânzise acum tot satul, pluteau prin aer, intrau în curțile oamenilor. Puțini mai rămăseseră neatinși, dar și ăia trăiau cu frica-n sân.

- Toate dedesubturile din viața oamenilor le știu, Săftoiule. Ce face lawa, care este relația ei cu oamenii din sat. Ea își vede de vrăjitoriile ei din care a făcut o afacere. Bătrânii însă nu credeau. Mai ales Iohannes se îndoia de harul lawei. Însă recunoștea în sinea lui că n-o întrece nimeni în sat în chestii de-astea ce depășesc puterea de înțelegere a omului. În rest mințea de îngheață apele:

- Fugi, mă, de-aici! De unde și până unde să aibă lawa atâta putere? Doar nu-i făcută din os domnesc, adus de la Ierusalim. E o șmecheră de prima clasă și are un tupeu, că mă mir că nu-i este rușine să se uite în ochii oamenilor!

Marin Chibrit stătea paralizat de durere în mijlocul șoselei, acolo unde-l lăsase băiatul lui Chilianu. Și deodată o ia la fugă și aterizează la vrăjitoare ca vai de el. Bătu în poartă, deși poarta era mereu în lături,

(continuare în pag. 38)

Coriolan PĂUNESCU

Septembrie

Frumoasa mea, septembrie îmi pare
că-n toamna asta-i cam tehui
și că lumina din pleoapele-i firave
abia dacă visează-n galbene gutui.

Și uite, carnea trupului mă doare
că nu mai e nimic din ce a fost cândva
și parcă azi și aurul din Soare
e pregătit să-l vindem undeva.

Aud, frumoaso, că de mâine
va dispărea și galbenu-ți din plete

și că străini-l caută și-n grâne
și-n subpământul dăcicelor vetre.

Mă-ntreb de-ai să mai vii spre seară
cu-atâția hoți ce te mai pot prăda...
și ascunde-te, străinii să nu-ți vadă
cerceii din urechea ta.

Că uite, chiar această tristă toamnă
e parcă mai ciudată ca oricând
și din lumina ei, contemporană,
îi fură unii culorile pe rând.

Poveste

Iubito, să nu treci pe aleea care urcă
însingurată-nspre cazarma veche -
e gata-n cer să dea urlând cu tunul
un general bătrân și într-o ureche.

El vrea iubirea în fragmente pure
s-o spargă într-o clipă cu obuze oarbe
și rătăcind apoi prin suflete să-ți fure
cam tot ce ai și ți se cade.

Tu, dacă-l vezi, pășește mai departe,
nu-i sta în cale nici măcar o clipă
și lasă-i liber gândul ca să-l poarte
ca o bătaie neagră de aripă.

Spre seară ne-om muta pe-o altă stradă
să ne iubim pe creasta nopții-nfrigate
având cu noi câte-o petardă,
și un dor nebun de libertate.

Târziu, bătrânu-n haina-i de cătană
va arunca în aer planeta milenară,
și-n stele-și va purta ființa lui sărmană
precum într-o poveste tristă, arbitrară.

Intuiții grave

Sunt triști mestecenii ce mor în frunze
precum cuvintele în suflete arzând
și-ascunsă taină a pădurilor confuze
ce se așterne-n ritmuri sălbatice la rând.

Și iată, tu nu vrei în ochiul unei stele
să ne vedem rătăcitori în noapte

și nici cum luna de-atâtea doruri grele
înluminează timpul pe căile de lapte.

Eu însă văd ce azi se-ntâmplă-n ceruri

când ca un glonte trece un meteor galactic
ce primenește iară regatele de nouri
cu-n rege-cerb și-un visător fanatic.

Un fel de zeu care transcende-n spații
de verde-ntunecat cu magică culoare
pe care vin grăbite celeste constelații

în galben viu și-n limpede paloare.

Semne

O, flăcările albastre ce ard din pietre sfinte

descoperind în noapte comorile ascunse
ce se transformă-n gesturi și tragice cuvinte
ca niște albe păsări cu aripi mari, întinse.

Sunt limbi de flăcări ce urcă-nspre coclaur
cu-ndemnul de-a topi bătrânele filoane
străluminând prin munți cărările de aur

ce duc spre drumul neted de palide icoane.
În vârf de munte, însă, privește cu mânie
dacul cel liber cu țundră și căciula dacă,

iar eu înalț privirea blândă și trupul din vecie
să-mi cer smerit iertare că țara-i atâta de săracă.

Altfel, mă tem de focuri insinuate-n semne

venind din vechiul neam de stirpe milenară
pe drum de inimi statornic să ne-ndemne
cătore un gong final pe-o scenă albă și sumară.

Se vor întoarce țările acestui neam de regi
sub zodia împăratului din cerurile sfinte
și încă nu va fi târziu ca tu să înțelegi

că noi venim din trupul planetelor grăbite.

Gabriel DRAGNEA

Tăcerea ferestrelor

Ferestrele mele se deschid
Spre Aleea Ispitelor
Unde perechi de ochi, sute
Mii, pete reci sau culori vii
Se-ntâlnesc pe trotuare
Ne-ncetat se privesc
În trup de păcat îți zidesc
Emoții și plăceri trecătoare.
Pe mare nu e loc de regrete
Între valuri ce se `nalță prea sus
Sau când la apus se despart
Și împart îmbrățișări
La corăbii rătăcite și maluri.
La zaruri se pierd iubirile,
Amintirile devin prizoniere
Încătușate pe Aleea Ispitelor
În trupul de păcat al orașului
Ce tot crește și cucerește
Emoții și plăceri efemere.
E-atâta tăcere la ferestrele mele...
Peste zăbrele se-mbrățișează
Florile vinovăției noastre,
În glastre nu a mai rămas
Decât aroma trandafirilor de ieri
Provocând lacrimi ferestrelor
Care ne sunt martori tăcuți,
Duhovnici sortiți să ne țină
În secret, păcatul.

Două scaune

În sufletul meu există
Două scaune:
Al iubirii și al trădării.
Pe primul stai tu
Croșetând clipele
Îmbrățișând zilele
Până la nunta lui
Martie cu octombrie –
Sărbătoare a anotimpurilor,
Ce eliberează zborul
Sub aripile albatroșilor.
Încă aștept dincolo de
Perdeaua neliniștii
O bătaie de inimă,

Un trup de cais arzând
La porțile Raiului
Închiriat pentru sărbătoarea
Noastră. La fereastră
Doi fluturi își laudă
Culorile. Florile uită
Să-ți închidă petalele
În noaptea cea mai lungă
În care noi nu știm
Și nici nu vrem s-adormim
Îmbrățișând despărțirea.
Uimirea încolțește în îngeri
Când pe scaun aștepți
Și tot sângeri
De dor și de frică.
Ce mică e lumea
Ce ne-ascultă glasul
Și voit ne încurcă pasul
Pe drumuri ascunse.
Pătrunse de dor ne sunt
Zărilor, împrumutate culorile...
Să nu deschidem uși frământării
Ce ne rezervă loc
Pe scaunul trădării.

Sub pleoape-ngenuncheate

E-a doua oară când te naști timid
sub pleoapele mele
îngenuncheate în fața
noptii tulburătoare și tristă, mută
ca privirea zeilor, rănită
de timp și nemurire.
Abia acum simt cum
îmi cuprinzi în taină amintirile
cu toate brațele pe care
ți le-am dăruit de ziua nenașterii tale
din dor. Izvor de neliniști curge
de la sânul tău hrănind suflete
ce-și doresc să-și simtă
fiorul renașterii din mine.
Cu tine mi-e teamă că mâine,
cândva, îmi vei pierde brațele
oferindu-mi în schimb
zile învăluite-n uitare și tăcere.
Plăcere mi-ai lăsat,
atât cât să vreau
să te mai naști o dată
sub pleoapele mele
îngenuncheate în fața
noptii.

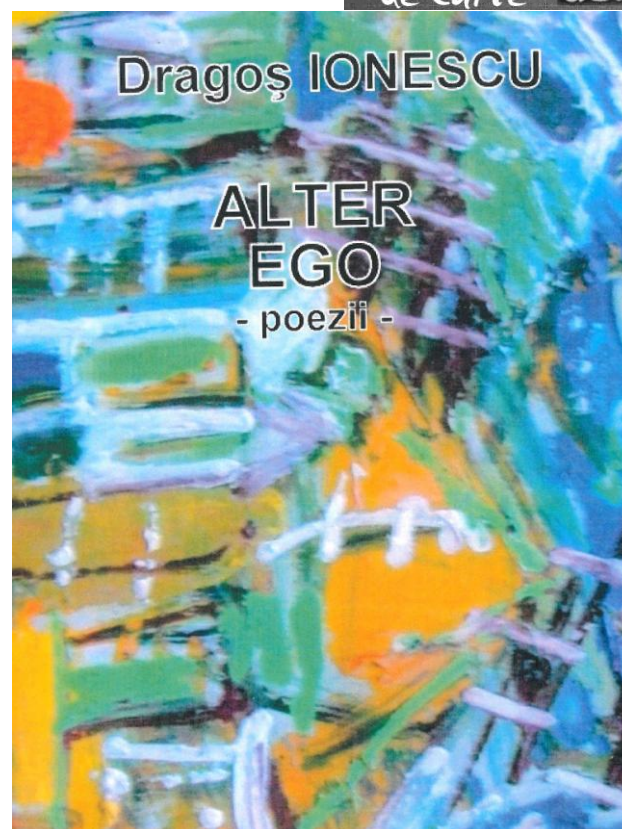
Dumitru ANGHEL

“ALTER EGO” - poezii de Dragoș Ionescu

Volumul de versuri “Alter ego” - poezii - semnat de poetul Dragoș Ionescu, apărut la editura ieșeană PIM, 2012, este a doua carte a sa, după debutul editorial cu “Zbateră în gol”, în 1997, la editura brăileană “Softecq”. Poetul este prezent și în două antologii, “În vadurile Chiralinei”, vol. II, în 2005, și “Poezie și proză”, publicate la Editura Ex Libris, 2008. Și-a exersat condeiful liric la cenaclul “Miha Dragomir” și a ieșit în lumea bună a poeziei la Consursul literar internațional “Roland Gasparic”, în 1995, și a colaborat cu versuri la revistele “Sinteze”, “Citadela”, “Noi” sau “Porto-Franco” din Ploiești, Brăila sau Galați.

Structura volumului este ușor atipică, evident în afara formulei editoriale standard, deoarece cartea poetului Dragoș Ionescu are un singur poem-uriaș, fără niciun titlu, în afara celui de pe copertă, “Alter ego”, de fapt, poeme (!?) de câte cinci-șapte-nouă-unsprezece-cincisprezece... sintagme sintactice, vers alb sau liber. Cartea n-are nici Cuprins, pentru că, în afara unui... Cuvânt înainte, nesemnat, dar elaborat de poetul Virgil Andronescu, care a realizat și tehnoredactarea, în cele 97 de pagini, grupate câte unul sau două unități lirice de sine stătătoare ca idee poetică, figurează, despărțite de câte un asterisc – trei stelute mici – optzeci de poeme semnate de poetul Dragoș Ionescu. Așadar, poeziile n-au nici titlu, nu sunt nici datate și nici nu sunt grupate pe capitole tematice; așa că, după o lectură de prim contact, a fost nevoie să revin, să reiau lectura, să mă-ntorc și să-nțeleg ce se întâmplă cu sufletul răvășit de atâtea dileme existențiale, de atâtea frământări ale poetului și să-i surprind, să-i percep mesajul liric. Până la urmă, am ales calea cea mai lăndemână, lectura cursivă de la pag. 6-97, și așa am intrat ce idoli lirici i-au tulburat viața poetului, cu ce zeite inspiratoare și-a potolit alinarea, dorul și iubirile, ori pe ce Pegași înaripați și-a purtat speranțele și visele. Și-am început cu coperta IV, cu cele mai convingătoare versuri, ca un curriculum vitae liric, ca o ars poetica, sau ca o declarație-program de poet hotărât să-și pună sufletul pe tapet: Cândva, demult / am coborât în / pădurea de oameni. /.../ Nu mi-a fost frică, / doar freacă / mă neliniștește, / așteptând /.../ semnul tainei.

Splendide versuri, de-o mare sinceritate și de-o duioșie și-o candoare de.. fată mare cu roșeața în obraz. Formula lirică prozodică adoptată de poetul Dragoș Ionescu pare, cel puțin la prima vedere, că suplinește elegant alinierea cuminte la poezia clasică, cu ritm, rimă, poezie de formă fixă - sonet, rondel, glossă, odă - refuzând aderarea la spiritul pseudomodernist de ultimă generație, cu o gramatică în derivă, fără punctuație și cu o topică a propoziției sau a frazei fracturate, pe o tematică nonconformistă frizând indecența, repudiată de poetul care recurge doar la versul alb sau liber. Așa că, până la urmă, deoarece a știut să fenteze inteligent capcanele poeziei facile și de prostiție culturală, varianta

prozodică și tematica lirică propuse de poetul brăilean în volumul “Alter ego” este decentă, în maniera unor crochiuri, asemenea unor pasaje instrumentale de pian ori fantezii rococo de violă-solo, ca niște Capricii de Paganini, pe un orizont ludic: “Pe drumul croit de soartă, / Între dragoste și visări / Murmurul de mamă / Îmi potolește setea de prunc și Tată / *** / Copil fiind între crez și ispite, / ademenit de amurguri”, iar poetul pare dezamăgit, cu idealuri frânte într-o societate în care este nevoit să înoate contra curentului: “resimt vântul rece / al obloanelor trase” (pag. 6).

Un existențialism... “al întrebărilor nerăspunse”, care “sfârșesc în ursita singurătății” eșuează... “ca o atingere flămândă” (pag. 7), “între soartă și destin” (pag. 9), iar consecința în planul conștiinței poetului este dramatică și în canonul creștin al damnării: “Cu genunchii însângerați / Urc pe culmea Golgotei” (pag. 10).

Există în poezia lui Dragoș Ionescu și un sindrom al revoltei perpetue, împotriva tuturor, împotriva a câte există, contra sinelui și a tuturor factorilor perturbatori de izbânzi, de idealuri ratate, deși își găsește și o oază de refugiu, ca niște brațe ocrotitoare, calde și tandre; fascinante raze de lumină și echilibru venind dinspre un simbol poetic obsesiv, familia, părinții, mama și tata, mai ales mama, ca un laitmotiv, de-o celestă ardoare și lumină crepusculară: “Undeva... în sufletul meu, / brațe-sulițe-mi spintecă făptura / ... / mama, tata și toți ai mei / își așteaptă împlinirea menirii / la o masă a tăcerilor repetate” (pag. 22), ca o metaforă inspirată cu trimitere la maestrul sculpturii impresioniste, C. Brâncuși.

(continuare în pag. 15)

Cu un lirism ceremonios, cu o ușoară undă melancolică și în egală măsură arogantă, de suflet bântuit de tot felul de himere: "Pe o scară de valori absolute / Mă mistuie dorul de clepsidră rotită" (pag. 24), poetul Dragoș Ionescu parcă ar încerca să depășească condiția de revoltat pe sine și pe toată lumea, cum afirmam mai sus, și bate la porțile consacrării, încercând pe cont propriu să răzbată în "jungla" elitei poeticești printr-o impetuoasă adaptare la estetica liricii moderne: "De aripile unui nor străveziu / Îmi leg umbra de iarbă / ... / Cu răbdarea unui chirurg / Ce își tălmăcește în gând ecouri, / cântându-și întregul printre epigoni" (pag. 26), ca o declarație de credință, ca o aderare la valori personale, autentice, dincolo de tentația imitației.

Pare a fi și o replică a poetului la tematica volumului său de debut ("Zbaterie în gol"): "În limanul așteptării, / o lacrimă plânsă găsesc / e aceea / a zbaterii în gol" (pag. 29), pentru că poezia în acest de-al doilea volum al său ("Alter ego") gravitează, ca un puseu sentimental și nostalgic, pe sonoritățile obsesive ale unui *menuet* festiv: "La cumpăna dintre zile și nopți / Ajung în pragul divorțului de lume / Dintre soartă și destin / Încerc să văd mai departe" (pag. 31). Și, chiar o face, deoarece versurile, *crochiurile* lirice, cum le numesc eu, sunt din ce în ce mai elaborate, au deja o detașare de încrâncenarea, revolta și refulările de început ale poetului Dragoș Ionescu, de parcă s-ar lua în serios și-ar accepta că, dintotdeauna, poezii au fost singuri și și-au croit destinul artistic: "Am hotărât să adorm în iarbă" / ... / *Pleoapele clipesc alene, / după o ninsoare / A tâmpelor obosite*" (pag. 31); și-și asumă orgolios, impetuos și arogant, condiția de poet damnat: "Sub amprenta dualităților / între inger și muritorul diavol, / port cu mine senzația înălțării, / A trecerii mele prin trup, / a brațelor-sulițe, / a setei de gnoză" (pag. 32).

În ciuda încrâncenărilor și a revoltelor de tot felul, îndulcite doar de aerul mistic al unor dileme existențiale, de echilibrul și liniștea unui *ludic* programatic venit din universul familial al copilăriei, poetul se dedulcește și la "mierea" idilelor cu iz patriarhal și romanțios: "Așteaptă-mă, iubito, / cât mai aproape și în retina ochilor tăi, / zidindu-ne unul pe celălalt / ... / Ne vom găsi cândva!" (pag. 49), dar nu întârzie prea mult prin vremurile cuminți și sfioase ale lui Petrarca, Asachi sau Alecsandri și se aliniază hotărât la erotica îndrăzneată, dar încă decentă, a poezilor moderați contemporani: "Noaptea sub bluza-ți de mătase / Un sân galben-roșcat / Emoții, o flământă foame / Și o sete de adolescent. / ... / De sânii tăi rotunzi și sferici" (pag. 50), de parcă l-ar bântui gândul spre lirica nonconformistă.

Nu putea lipsi poezia religioasă de pe portativele tematice ale cărții "Alter ego", semnată de poetul Dragoș Ionescu, pe coordonatele agnostice ale cunoașterii lumii obiective și nu după ritualuri și percepte bigote de creștinism primitiv, ci mai degrabă în sonorități celeste de clopot, în sunete grave de orgă, cu ecouri reverberante în toaca de lemn a vecerniei de seară: "După Dumnezeu strig, / între evlavie și rugă, / ... / între clipă și clipă / pipăi clipe

de har" (pag. 84), dar și cu spasme de erezii și tăgadă: "Între două nopți de necredință / Căutându-te printre degetele tremurânde / Ale unui Toma Necredinciosul" (pag. 86), ca să se întoarcă smerit și cu sentimentul acut al păcatului: "Ajuns la vorbele Fariseului, / Îngenunchez... Doamne, iartă-mă! / Sunt un ticălos vameș de lume" (pag. 87).

Și-aș mai adăuga doar *crezul poetic* al poetului Dragoș Ionescu: "...cântecul de lebădă albastră / Al scurtei mele treceri / Picură secunde ultime de iarnă mocnită" (pag. 97), ca o perspectivă multiplă și ipotetică asupra carierei și planurilor sale scriitoricești.

"Casa umbrelor", de Dumitru BARĂU

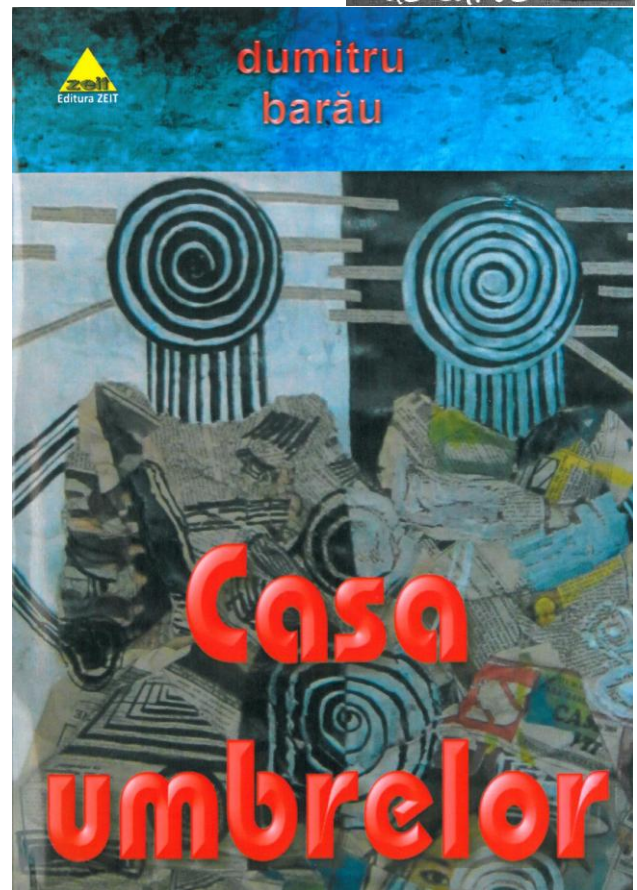
Cartea de proză scurtă "Casa umbrelor", Editura Zeit, Brăila, 2012, 200 de pagini, semnată de scriitorul Dumitru Barău, apare la o distanță de doar trei ani de la debutul editorial cu volumul de versuri "Anotimpul visării", în 2009, și la un an de la *confesiunile lirice* "Vis albastru, Émeli", în 2011, la aceeași editură, edificând "cartea de vizită", serioasă și promițătoare, a unui poet, ardent și suav în lirica sa de-o extremă finețe, și a unui prozator de-o tulburătoare autenticitate, situată în limitele retrospectiviei și ale amintirilor îmbogățite de experimente de tot felul, pulsând de energii și explozii de vitalitate. "Casa umbrelor" însumează așadar nouă povestiri de dimensiunea, structura și tematica unor *schite* sau *nuvele*, în care prozatorul Dumitru Barău modifică registrul scriiturii sale, de la *lirismul* rezultat dintr-o atitudine generoasă și sentimentală la *epicul* grefat pe o lume autentică, în ciuda bizareriilor de tot felul, ponderate de o emoție sinceră, în care ficțiunea impersonală se pliază pe amintirile personale, pe matricea unei psihologii plauzibile. Stilistic, povestirile domnului Dumitru Barău atrag atenția prin anvergura construcției epice, prin obiectivitatea, excesiv de severă, uneori, ca și pentru o perspectivă multiplă, cu variațiuni derutante, alteori, ori ipostaza ipotetică asupra personajelor și, îndeosebi, a întâmplărilor, cu un apetit *rabalais*-ian pentru inedit sau fabulos dintr-o realitate imediată.

Iar prima notă, bună și mare, pe care o ia vajnicul profesor de Românește este la *arta portretului*, deoarece aceasta este particularitatea stilistică dominantă a scriiturii din "Casa umbrelor", ilustrată de chipurile lui Moș Tănăsă, al Fetei cu ochii verzi sau Vânătoarea de pește, ale Navetistului și Avocatului, al lui Nicolae sau al Emei, personaje principale și ilustrative, portrete în aquaforte, fiecare cu *pata de culoare* distinctă, inconfundabilă și definitorie. Tehnica portretului la

(continuare în pag. 16)

Dumitru Barău este de-o incitantă atitudine, de la o psihologie polifonică, barocă, ca-ntr-un “*Concert brandenburgic*” de I.S. Bach, în creionarea chipului grav și atemporal al lui Moș Tănasă, din povestirea cu același nume, până la contururile delicate și fragile ale *Vânzătoarei de pește* din povestirea “Fata cu ochi verzi”, pe o cromatică luminoasă și caldă, ca-ntr-un tablou de Nicolae Tonitza, cu modulațiile unui registru liric, ca-n poemul “Émeli! Émeli! din cartea de versuri a poetului. Sau, chipul *Avocatului* din povestirea “Într-o vară, într-o gară”, realizat prin tehnica surprizei, pe elementul șoc și pe qui-pro-quo-ul teatral, cu o violență mai mult verbală și din aria de impact a situațiilor-limită întâlnită în miniatura dramatică “Cântăreața cheală”, semnată de “*părintele*” literaturii absurdului, Eugène Ionesco. Cam în aceleași *tușe* descriptive, grele și grave de contrapunct istoric, în care se mișcă Ema și Nicolae, personajele emblematice din nuvela “Casa umbrelor”, narațiunea cea mai amplă, mai stufoasă, pe care prozatorul Dumitru Barău ar fi putut s-o extindă la dimensiunile unui roman. Nicolae și Ema, personajele pe care prozatorul le lasă să se descurce singure într-o lume bântuită de nedreptăți criminale ale Istoriei, evoluează narativ prin natura reală sau halucinatorie a întâmplărilor, iar percepția atitudinii lor, corectă sau nu, este lăsată la intuiția și reacția cititorilor.

Un alt element stilistic al prozei din volumul “Casa umbrelor” îl constituie *arta descrierii*, iar această particularitate de creație literară sporește importanța, pe care profesorul de limba și literatura română, Dumitru Barău, a dat-o frumuseții artistice și corectitudinii gramaticale a graiului strămoșesc. Există, așadar, în această carte pagini superbe de *descriere*, pe “scenariul” unor mici spectacole umane, a unor personaje, ca-n exemplul de mai sus, dar și pagini întinse, explodând de vitalitate sau de-o misterioasă și extatică lume românească, în care predomină o plăcere și-o disponibilitate, *perversă* i-aș zice!, de a contraria realitatea, pe care domnul Dumitru Barău o modelează uneori după un canon al creației artistice proprii, pornind de la o “provocare” aleatorie, de la un pretext, aproape de banal i-aș spune (!?), dar cărora le transferă derivări adiacente și-o arborescență epică interesantă: “Dimineața sticloasă, ca o oglindă veche și spartă. Gara avea o sală mică și întunecată în care se îngrămădeau navetiștii. Veneau din satele de peste Siret, oameni care părăsiseră munca câmpului pentru a lucra la Combinat. Se formase un fel de pătură socială nouă, un hibrid, născut din omul sărăcit și neșcolit de la țară, ajuns la oraș pentru a munci în fabrici și combinate. Nu mai erau nici țărani, pentru că părăsiseră satul și munca câmpului, dar nici muncitori adevărați, pentru că erau neinstruiți și nerecunoscuți de cei cu statutul de adevărați muncitori. *Făceau naveta între o stare și alta*” (“Navetistul”, pag. 35), ca o descriere-portret colectiv pentru un concept social și o parabolă absurdă din tipologia kafkiană; dar și un portret individualizat: “Privesc la Ilie și încerc să-i ghicesc vârsta. Acesta

se ferește de privirile mele, trăgându-și peste frunte și peste ochi o șapcă ponosită de o murdărie lucie și de o purtare îndelungată. Cozrogu-i rupt la mijloc, părea o streășină de casă, de mici dimensiuni, *peste care se prelinseseră ploile acide ale suferințelor umane*” (Idem, pag. 36), ca un alt concept al pauperizării generalizate. Remarcabilă este o altă componentă a stilului prozei domnului Dumitru Barău, rezultată din structura, din arhitectura schițelor sau nuvelor: *finalul!* Sfârșitul întâmplărilor povestite este șocant, neașteptat, imprevizibil ca instantaneul fotografic al unui *blitz*, cu reacții “la minut!”, printr-un *click!* narativ abrupt, ca-n literatura romanelor polițiste sau în tehnica cinematografică a filmelor de acțiune, cu valoare de concluzie-impact. Fraza sau propoziția, foarte scurte, uneori eliptice de *predicat*, alteori, de-o expresivitate involuntară, provoacă frisoane epice cititorului luat prin surprindere: “Trăiască Regele în pace și onor!”, așa cum se încheie povestea din “Moș Tănasă” (Op. cit., pag. 28); “Mi-ar plăcea, dacă ne vom mai întâlni vreodată, să vând vise”, imaginea finală din esul erotic “Fata cu ochii verzi” (Op. cit., pag. 21); “Adevărul este fiul timpului, iar măsura timpului este la Dumnezeu!”, ca un final de *predică* duminicală, din nuvela “Profesorul, ateul și rugăciunea” (Op. cit., pag. 63); “Corina are și ea povestea ei, una mai fericită... dar, tot o poveste...” (“Într-o vară. într-o gară”) (Op. cit., pag. 114), ca o promisiune pentru continuarea într-o altă poveste de viață...

(continuare în pag. 17)

Se știe că... "piatra de încercare" pentru oricare prozator stă sub semnul *dialogului*, modul de expunere, alături de *narațiune* și *descriere*, care asigură valoarea și succesul pentru o operă literară epică, schiță, nuvelă sau roman. În proza scriitorului Dumitru Barău, dialogul nu este doar un exercițiu de comunicare în cursivitatea acțiunii, ci aduce detalii de întregire a portretului și de definire a biografiei spirituale a personajului: "- Sunt surprins să observ, domnule, că dumneata nu fumezi, îi zic lui Ilie, în timp ce-i fac loc să se ridice.

- Nu am timp, domnule, îmi răspunde acesta și pentru prima dată zăresc pe chipul său un zâmbet strâmb" ("Navetistul", pag. 40).

În povestirea "Fata cu ochii verzi", dialogul potențează lirismul grațios, înlăturând orice nuanță de frivolitate și pune în lumină tocmai latura sentimentală, romantică a personajului feminin: "- Tot nu vreți s-o cumpărați!" (punga cu pește...)

- Ce te face să crezi lucrul acesta? i-am răspuns, prinzând puțin curaj.

- Nu-mi place cum mă priviți... Ba nu! Îmi place cum mă priviți, dar nu înțeleg de ce...

M-am apropiat și mai mult de ea și i-am spus:

- Îmi dai voie să-ți spun ceva la ureche?

Nu mi-a răspuns nimic. A întins brațul spre mine, iar eu l-am prins, ca pe un punct de sprijin și m-am apropiat de obrazul ei, șoptindu-i la ureche:

- Ești atât de frumoasă! Cum de ai ajuns să vinzi pește?!

I-am simțit căldura obrazului și nu m-am putut abține să nu-l ating cu buzele, ca-ntr-un sărut furat. M-a împins încet cu mâna, fără să se supere și mi-a spus ușor muștrător, acea muștrare care iartă:

- Se poate, domnule? Nu mă așteptam la așa ceva de la dumneavoastră..." (Op. cit., pag. 15-16).

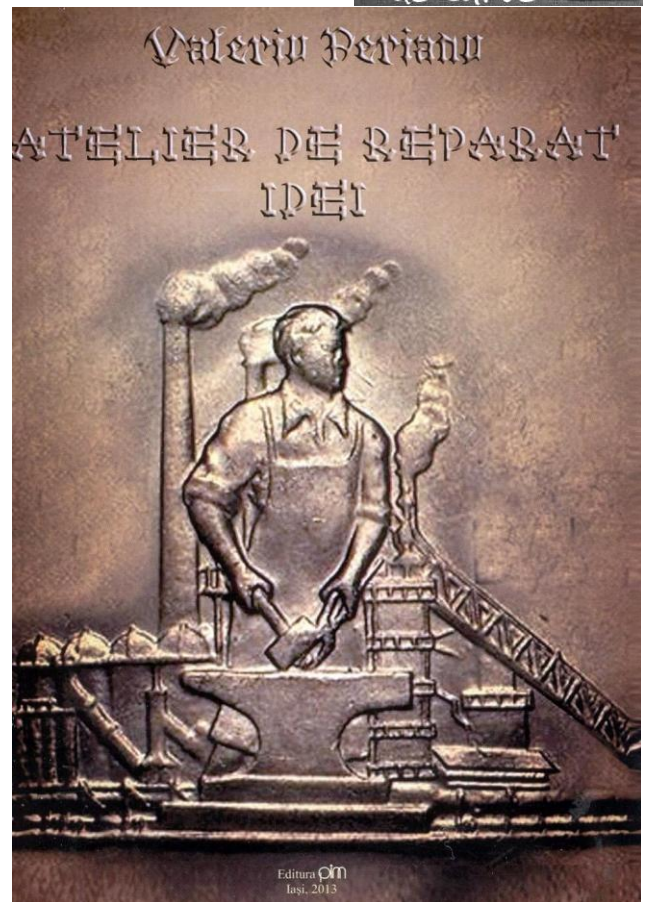
"Casa umbrelor" este așadar o carte de proză scurtă scrisă de poetul Dumitru Barău în buna tradiție a literaturii epice românești, lăsând să se înțeleagă că lucrează deja la un *roman*.

"Atelier de reparat idei", de Valeriu PERIANU

Volumul de literatură... mixtă(!), lirică și epică, „Atelier de reparat idei”, Editura PIM, Iași, 2013, 178 de pagini, semnat de scriitorul Valeriu Perianu, este o șarjă politică de artist lucid care n-a înghițit „gogoșile” unei ideologii utopice, construită pe idealuri și speranțe deșarte, marcate de naivitățile perverse expuse demagogic ca mod de viață pozitiv.

Tematica și tot demersul literar sunt susținute de titlul cărții, „Atelier de reparat...”, și de imaginea proletcultistă, în nota sfidătoare a artei plastice, a grupurilor sculpturale cu reprezentanții simbolului „roșu”, Secera și Ciocanul, de avânt muncitoresc, pe muzica mobilizatoare a *Internaționalei* comuniste, cu fumul triumfător al furnalelor din „întrecerile socialiste” pentru îndeplinirea Planului Cincinal... în

patru ani și jumătate!

Un volum atipic de lirică și epică în tandem, neacceptat în genere de etica structurilor editoriale, nu și în cazul domnului Valeriu Perianu, care acceptă greu formule standard în orice domeniu. Este emblema definitorie a personalității sale civice și, în egală măsură, a valențelor sale artistice, așa încât orice semn de... „normalitate” din partea sa ar fi însemnat... „un semnal de alarmă!”

Filosoful Valeriu Perianu este un scriitor original, imprevizibil și incomod până la sufocare, cu impas în comunicare până la o acută „indigestie estetică”. Întreaga sa personalitate și toată opera sa artistică, filosofică și literară, sunt axate pe un nonconformism agresiv și de neacceptare în zona cuminte a relațiilor omenești oarecare, încât doar faptul că scrie responsabil, cu talent și cu o nedisimulată dorință de a convinge de contrariu, îl face nu numai plauzibil ci și apreciat.

Scriitorul Valeriu Perianu are două ipostaze diferite de a se exprima în scris, cu imaginea-simbol a unui IANUS de impact artistic și moral, uman și ireal, onest și introvertit, poet și filosof, om politic implicat și ins social răzvrătit, dar stăpân pe o conștiință civică, morală, etică și artistică militante, care mai mult îl incomodează decât îi asigură un statut convenabil și un ascendent social.

Valeriu Perianu, Omul, nu pare dispus să dea explicații, să-și justifice faptele, atitudinea sau reacțiile, ci își pliază imaginea pe un...

(continuare în pag. 18)

jemanfiș de toată frumusețea, care-i asigură un confort spiritual nedisimulat.

Așa și-a construit și cartea „Atelier de reparat idei”, ca o revoltă împotriva a tot ceea ce înseamnă o metafizică înțesată de simboluri, uneori absurdă sau obscură, dar are propriul canon de expozeu artistic, pliat pe două planuri, seriozitate în exces, responsabilitate creatoare, șarm ideatic și, în antiteză, ironie, sarcasm mascate de mesaje vagi ale unui spectacol grotesc în intenția de a contracara clișeele.

De fapt, pe aceste coordonate stilistice și-a scris cărțile scriitorul-filosof Valeriu Perianu: „Ființă paradoxală și neființă estetică”, „Intermundii”, versuri, ambele la Editura „Junimea”, Iași, 2004; „Poeme în travesti”, versuri, Editura PIM, Iași, 2004, „Ghid de conversație pedagogic”, versuri, Editura Golia, Iași, 2005; „Teoria relativității totale” – „Rațiuni paraxine”, volum bilingv de filosofie, româno-englez („Total reality theory” – „Paraxine reasons”), Editura Estfalia, București, 2011. Adică, un spirit neastâmpărat, un contestatar, care-și potolește „adrenalina” creatoare de revoltă și neacceptare, prin metaforă excesiv stilizată sau ingenioase raționamente și cu o risipă de plasticități lexicale.

Volumul „Atelier de reparat idei” este structurat pe trei capitole, „secții”, cum le numește, insidios și cu o gamă cremoasă de sarcasm, autorul: *Secția 1* – „Idei dezbatute pe nicovală”; *Secția 2* – „Idei tratate cu logică de fier”, proză filosofică și reflexii maxime; *Secția 3* – „Idei împletite manual”, versuri.

Prima parte, versuri, este plasată ideatic, tematic între *Capitalul* lui Karl Marx și *anti-Manifestul* poetului Valeriu Perianu, pe ritmurile demodate ale idealurilor Internaționalei comuniste, cu drapelul în bernă al Terorii staliniste, eșuat în *Corul sclavilor* ideologiei socialismului biruitor: „Adevăratul capital al lui Marx / a fost o fabrică de postav / care producea idei comuniste” („Evreul la coarnele plugului”, pag. 26), sau „Moartea unui om / este o tragedie / moartea unor milioane / este statistică” („Evanghelia după Stalin”, pag. 36).

Cartea domnului Valeriu Perianu este un *pamflet liric* de-o violență și de-o acuitate întrecute doar de violența și dramatismul *Dominoului*, scenariul poetic al Războiului Rece, care a dus la prăbușirea unei ideologii anacronice, inițiată de Marx, pusă în practică de Lenin, revendicată de teroarea lui Stalin, compromisă definitiv de *acoliții* din Lagărul Socialist.

„Atelier de reparat idei” este o ironie sclipitoare, un atac fără menajamente la toată stupiditatea unei „aventuri” utopice, pe care poetul a amendat-o în limitele unei cunoașteri aprofundate a Istoriei, cu trimiteri la alte și alte... „erori” tragice, de la Hanibal la Nero, de la Gingis Han la Timur Lenk, de la Hitler la Stalin, de la „monștri” la... alți monștri. Există atâta... „sictir!” în pamfletul liric al poetului și filosofului Valeriu Perianu, încât doar o minimă și necesară acceptare a flerului său artistic, în egală măsură civic, politic, de atitudine, ar fi de ajuns să-i

Boem@ 1 / 2014

fie recunoscute calitatea și importanța demersului său literar.

A trăit, la parametri emoționali de care nu pare foarte mândru, toate ipostazele unei societăți, calificată propagandistic ca ideală, și s-a trezit, la maturitate, cu gustul amar al rateului, al eșecului... Scrie cu obidă despre Marx (despre care se spune că era în copilărie un timid, un introvertit...), despre Stalin (speriat de chinurile iadului...), despre Hitler (un adolescent timid iar în tinerețe, un impotent...), care și-ar fi dezvăluit frustrările când au devenit *puternici*, prin gesturi-genocid (exterminarea evreilor, a țiganilor sau a adversarilor politici), dar n-a mai avut spațiu și răbdare pentru alții... „sconși” ai Istoriei urât mirositoare!: „Fiindcă generalii germani / au pierdut primul război mondial / un *caporal* a făcut recurs la metodă / și-a obținut câștig de cauză / ... / Evreii și țiganii / pentru că nu au luptat deloc / au rămas de pază în cimitire” („Mein Kampf”, pag. 56).

Verbul poetului este *acid*, persiflant; cuvântul său *plesnește*, *șfichiuește*, atacă la scenă deschisă, fără menajamente, condamnă Istoria parșivă a tuturor timpurilor: „Adio lagăre de concentrare / Hiroshima și Nagasaki / nu vă mai vizitează nimeni / ... / Holocaustul-cinstit nu a lăsat urme / este singurul supraviețuitor” („Arbeit macht frei”, pag. 55). Poetul este tranșant, categoric, intransigent, țâfnos și... „*fără manere!*”, în orice spune, în tot ceea ce admiră, condamnă sau pe care „*nu dă doi bani*”, și o face cu *grația* omului *sictirit* de atâtea alternative incerte, incoerente...: „România este o țară / situată în mijlocul naturii / care se învecinează la nord cu sud / iar la vest cu est / bine protejată de prieteni” („Poezia patriotică”, pag. 62).

Și-a organizat demersul protestatar, începând cuminte și elegant, cu teoria evoluției darwiniste, ca o replică la varianta creației divine, acceptând întâmplarea cosmică, cu regulile ei tembele și imprevizibile, ori mai convingător cu „*Teoria Bing Bang*”, pe care o dezvoltă, cu argumentele și raționamentul „*rece*” al filosofului, în cartea sa „*Teoria relativității totale*” – „*Rațiuni paraxine*”: „considerată în general ca fiind cea mai plauzibilă concepție despre nașterea universului...” (Op. cit., pag. 9), dar și cu o... variantă în nota definitorie a stilului din „*Atelier de reparat idei*”: „Deasupra tuturor teoriilor / maimuțele pravoslavnice / țin post masturbându-se / să păstreze virgină ereditatea / care le-a degenerat în oameni” („*Teoria darwinistă*”, pag. 7).

Poetul Valeriu Perianu este un vizionar, unul inteligent și, în egală măsură, de-o modestie... *suspectă* (!?), garantul seriozității și al penitenței demersului său artistic! Deoarece își începe periplul raționamentelor sale poetice respectând toate etapele evoluției cosmice: neant, Comuna Primitivă, Evul Mediu, revoluțiile sociale, progres agresiv, acalmie umană,

(continuare în pag. 19)

brambureală socio-economico-politică etc: „A existat cândva și la noi / o comună primitivă” (pag. 8); și o „Orânduire sclavagistă”, unde „Fiecare individ deține posibilități / de muncă unelte soție copii și necazuri” (pag. 11); una, în care: „Sătul de cumpătare / și trai tihnit renescentist / Evul Mediu a exagerat / cu molime eretice” („Orânduirea feudală”, pag. 14).

Ajunge și la „Orânduirea socialistă”, unde „Socialismul științific ca disciplină / se bazează pe membrii orânduți în cotizații / iar socialismul artistic ca indisciplină / se inspiră din resturile menajere ale gândirii” (op. cit., pag. 16). Și, apoi, la tot felul de... *brambureli*, cum le numeam mai sus, precum „Înfrățirea între popoare”: „După încercarea nereușită / a muncitorilor de pretutindeni / de a se face frați de cruce / s-a hotărât întâi înfrățirea plantelor / ... / un proces sexual învechit / între flori și copii ai nimănu” („Op. cit., pag. 30), sau „Iubirea de conducător”: „Cultul personalității / se datorează școlarizării excesive / ... / știut fiind că marile personalități / au nevoie periodic de autocritică / pentru a rezista ca dictatori benevoli” (Op. cit., pag. 45).

Și, ca... „toate să poarte un nume”, *vorba* poetului Marin Sorescu, consecința se numește „Globalizarea”: „În culisele economiei mondiale înșă / organizatorii bibliotecii etnogenetice / păstrează mostre de naționalități” (Op. cit., pag. 60).

„Secția 2”, „Idei tratate cu logică de fier”, este al doilea capitol al volumului „Atelier de reparat idei”, semnat de poetul-filosof Valeriu Perianu, ușor atipic pentru o carte de lirică, cu vreo unsprezece *eseuri* pe aceeași linie melodică moral-contestatară, incitant evocatoare, în care sintagma „logică de fier” alternează semantic-gramatical între locuțiune adverbială de mod și substantiv cu atribut adjectival. Sunt variațiuni *rococo* de literatură cu program, asemenea *muzicii cu program*, dodecafonică, promovată de Arnold Schönberg, literatură de atitudine; ca, de pildă, în primul *eseu*, „Glosă la Evanghelia după Stalin”, cu reluarea motivului liric din poemul „Evanghelia după Stalin”, din primul capitol al cărții, „Moartea unui om / este o tragedie / moartea unor milioane / este statistică” (Op. cit., pag. 36), care devine *enunț*, ca la o problemă de matematică, provocator de exerciții de raționament filosofic, așa încât toată argumentația autorului pe o temă, pe un subiect, pe un element de filosofie aplicată să devină axiomă, argument, explicație, cu tendința de a ajunge și la stadiul de paradox: „Moartea unui om este o tragedie, moartea a milioane de oameni *nu* este o tragedie” (Op. cit., pag. 89).

Filosoful obișnuit cu logica, argumentația inteligentă și convingătoare, ca și cu respingerea dubitativului, propune următoarele *eseuri*, vreo cincisăse, pe tema controversatului *Paradox*, element de *cuantică* filosofică, între real și ireal, între posibil și imposibil, ca o logică a... absurdului posibil! De exemplu, în „Paradoxul manuscrisului”, scriitorul-filosof „o ia gospodărește”, pornind de la un *enunț*, ca un profesor sever și meticolos: „Un manuscris poate și nu poate fi scris cu mâna. Un manuscris poate și nu poate fi scris de mână” (Op. cit., pag. 94) și, de aici, o întregă tevatură de logică și variațiuni

axiomatice strânse în chingile unei rigori, de care nu poate trece un alt paradox: „Suntem într-o *dilemă* impusă de un paradox, lucru mai puțin obișnuit fiindcă nu obligă la abandon logic, dar insolubila lingvistică persistă atâta timp cât noțiunea vinovată își păstrează utilitatea” (Ibidem, pag. 97). Al doilea paradox, „...*al postscriptum*-ului”, se justifică doar printr-un paradox repetat până la absurd, iar pentru „Paradoxul schimbului de idei”, citez doar *enunțul*: „Dacă tu ai un măr și eu am un măr și facem schimb de mere, atunci și tu și eu vom avea în continuare un măr. Dar dacă tu ai o idee și eu am o idee și le schimbăm între ele, atunci fiecare dintre noi va avea două idei” (Op. cit., pag. 100), și invit cititorul să apeleze la argumentul paradoxal al... paradoxalului G.B. Shaw.

Paradoxurile poetului-filosof Valeriu Perianu din „Atelier de reparat idei”, mai puține și de mai mică anvergură decât paradoxurile și sofismele din cartea sa de filosofie „Teoria realității totale / Rațiuni paraxine”, sunt surclasate, prin adaos de nedumerire și dileme de raționament, în *eseul* „Note de subsol”, mai mult ca să evidențieze legea contrariilor: „Problema fundamentală în judecarea conceptului de *Nimic* este aceea de a putea să te lipsești de repere substanțiale, să-l definești fără a-l raporta la ceva opus statutului său inconștient” (Op. cit., pag. 108), în loc să-și *dea peste degetele* raționamentului în impas: „Dacă existența lui *Niciodată* este necesară, ea nu poate fi modificată cu *a fi* sau *a nu fi* și atunci el există o singură dată în lume iar omul de mai multe ori. Dacă existența lui *Niciodată* este accident, ea este multiplă iar omul trăiește doar o singură dată” (Idem, pag. 114).

Are și puncte de vedere... neortodoxe despre rugăciunea de bază a Creștinătății, „Tatăl nostru”, pe care o analizează după criterii lingvistice și-i răstălmăcește *eretic*, cu impact de „ardere pe rugul” Evului Mediu bigot, imperfecțiunile de logică a comunicării, în *eseul* „Referitor la variantele traducerilor Bibliei”, cu riscul... „anatemii” ecleziastice! Între credință și tăgadă se află și *eseul* „Despre felul de a fi al vieții și al morții”, iar autorul se află el însuși „între ciocanul și nicovala” alternativelor *duale*: mitul creației divine sau teoria evoluției darwiniste a speciilor!?

Dilematice și aparent paradoxale sunt și câteva *Reflexii maxime*, dintre care citez doar una: „Religia este libertatea de a nu-ți alege conducătorul” (pag. 133).

Cu capitolul *Secția 3*, „Idei împletite manual”, scriitorul se întoarce la versuri păstrând același filon al labirintului moral, sufletesc, ușor moralizator, cu o doar aparentă detașare emoțională, pentru că rămâne mereu atras de capacitatea discursului liric de a fi provocator, deschis, contestatar, programatic, persuasiv, vehement, chiar și în cazul unor

(continuare în pag. 27)

Dumitru ANGHEL

La aniversară...

"101 poeme – Opera Omnia" de Aurel M. BURICEA

Dintre cele 19 cărți publicate, de la debutul editorial din 1977, scriitorul Aurel M. Buricea își contabilizează 9 volume în exclusivitate de *Sonete*, specie literară lirică, de formă fixă, care îi asigură o poziție confortabilă și convingătoare printre poeții români. Primul volum, „*Sonete Pascale*”, îi apare în 1999, la Editura Danubiu, urmat de „*Povestea unui suflet*”, la aceeași editură, în 2002; „*Scara din Ulm*”, la Editura Scrisul Românesc, în 2003; „*Între număr și cuvânt*”, în 2004; „*Masca unui înger*”, în 2006; „*Vama din rod*”, în 2007; „*Umbra de vise*”, în 2008; „*Cântecul reginei*”, în 2009, toate la Editura Danubiu; și ultima carte de sonete, până la antologia pe care a lansat-o de curând, „*Crucea din muguri*”, Editura Semne, Buc. 2012.

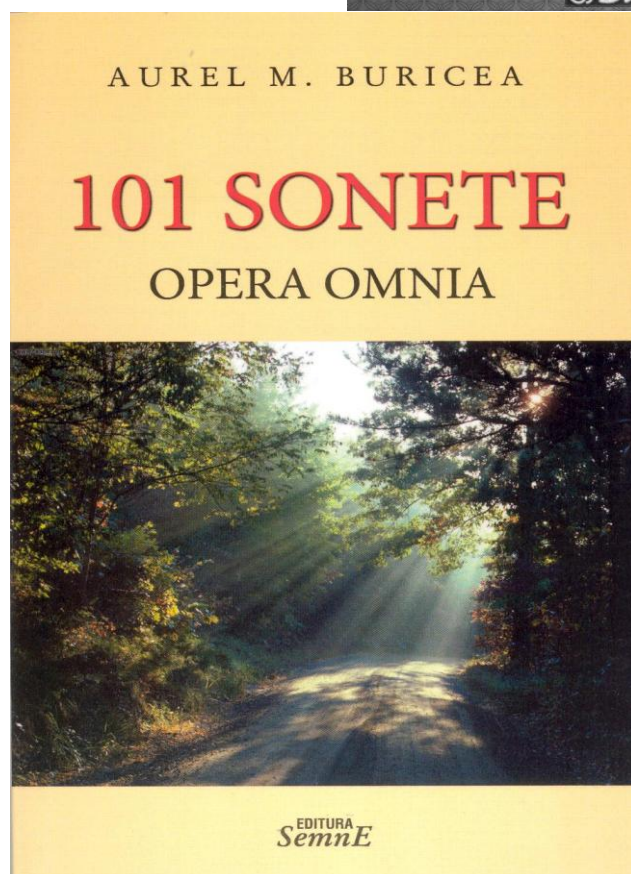
Cea de-a douăzecea carte, cifră rotundă, ca și vârsta poetului, rotundă și ea – 70 de ani de la naștere, 27 octombrie 1943, în localitatea Ulmu, județul Brăila - volumul de lirică „*101 poeme*”, Editura Semne, București, 2013, 110 pagini, mă îndeamnă să-i urez *La mulți ani!* și *La mai multe cărți!* domnului Aurel M. Buricea, personalitate emblematică pentru cultura și literatura din arealul dunărean al Bărăganului, pe care l-au nemurit cu un veritabil *brand* artistic maeștrii scrisului brăilean Panait Istrati, Mihail Sebastian și Fănuș Neagu.

„101 sonete – *Opera omnia*”, o veritabilă antologie de poeme din specia lirică a *Sonetului*, se păstrează pe o constantă lirică existențial-nostalgică, pentru că poetul Aurel M. Buricea are dorul, nostalgia câmpiei largi a Bărăganului cu cumpene de fântână, care împung *Cerul* cu semeții de „coloană infinită” brâncușiană; își acordează bătăile inimii și zvăcurile sufletului său generos în cântec de dropie; își reglează ritmul profesional de intelectual rasat și de elev al lui Pitagora, doar după cântecul cucului, când țărănul român a știut dintotdeauna că poate ieși la arat, la prașilă și la mireasmă de pământ reavăn; nu și-a părăsit satul natal, părinții, amintirile și idealurile... și a zăbovit la Ulmu, intuind parcă, asemenea ilustrului său înaintaș, că „*veșnicia s-a născut la sat*”.

De altfel, toată opera sa literară vine într-un fel sau altul *din, dinspre* sau *spre* Ulmu, satul-simbol, satul-legendă, unde un poet autentic, sensibil și talentat, a crezut că trebuie să rămână, chiar și atunci când i s-a spus că poate visa pe *partituri* molto-vivace de speranțe și succes social, și a realizat un fel de... *monografie* lirică și sentimentală, asemenea contemporanului său, Marin Sorescu, în „*La Lilieci*”. De aceea, poate, concetățenii săi ar trebui să-i atribuie titlul și calitatea meritate de... „Cetățean de Onoare al comunei Ulmu” (așa cum au făcut oamenii Deltei de la Mărașu, care l-au gratulat pe scriitorul Nicolae Grigore-Mărășanu cu acest titlu onorific...), ba chiar ar merita ca o stradă din Ulmu să se numească „Aurel M. Buricea”..., pentru stabilitatea sa sentimental-edilitară!

Statornic rămâne poetul și în latura construcției lirice, într-o vreme când poezia este bântuită de... „furtuni” înnoitoare, când nu se mai respectă nicio

Boem@ 1 / 2014

regulă prozodică, iar o indecentă siluire a limbii române este luată drept mare și modernă literatură când, de fapt, nu este decât o tevdatură erotică de poezie destrăbălată, grobiană, fetidă, naturalist-indecentă, cu un vocabular dur, licențios în cel mai nevinovat sens, o semantică de mahala cu accent pe cuvinte porcoase, rezultată dintr-un misoginism patologic!

Aurel M. Buricea scrie *sonete*, poezie de formă fixă (două catrene, două terține), care presupune rigoare, măiestrie și exercițiu elaborat în realizarea unei „arhitecturi” lirice, fără o *stucatură* de dragul exhibiționismului poetic. Deși a cochetat și cu altă poezie de formă fixă, *haiku*; cu *eseul* sau *critica literară*, în noua sa carte de sonete, poetul Aurel M. Buricea are permanent sentimentul peren al rădăcinii, al stabilității și al religiosului: „*rob al luminii am trudit de când mă știu / în rănile mele sângerezi lisuse / de două milenii Te caut în pustiu / și te-am găsit în cuvintele nespuse*” („Poarta din cer”, sonet 1, pag. 5); și de aceea spaimete, dilemele și o întreagă psihologie de impas sufletesc au ecouri mistice refulate în rugăciunea păgână a violenței terestre, într-un decor ostil, neprietenos, dintr-o geografie intim-personalizată: „*ce greu mi-a fost Doamne să Te descopăr / în neguri de secole Te-am căutat orb / mi-am lăsat ochii sfâșiați de-un corb / n-am crezut să Te superi de-un singur măr*” („Poarta interzisă”, sonet 23, pag. 27); ca o erezie și o nevoie de „*Indulgențe*” de Ev Mediu bigot.

Sonetele din „101 sonete” se tânguie mistic, cu ison de toacă, în vecernii de seară, cu incantații de *laic* agnostic, școlit în amfiteatre

(continuare în pag. 24)

Denisa LEPĂDATU

tăcere

când ai pătruns în sufletul meu
nu te-am văzut
poate că noaptea
când visele își închinau copiii
te-ai furișat
lipind unul de altul
stâlpul cerului
întinzându-ți foșnetul rochiei
îngălbenite
de prea mult dans
în carapacea broaștei țestoase
ce-mi veghea temerile
numărai descrescător
singurătățile oamenilor
și mă puneai să ghicesc
în care mână ai ascuns
încă cel mai neșlefuit cuvânt
știi uneori
vreau să te schimb
nicicând nu te-am preferat
tăcere
am vrut să te-ascund pentru mereu
în caseta mea cu bijuterii
nefolosite
dar nu știu cum
și când
te-ai strecurat apropiindu-ți pașii
de-ai mei
în fiecare zi
dacă te-aș ruga să pleci
m-ai înțelege
dar cum nu vreau să te rănesc
îți dau voie și azi
să stai pe același vis călare cu mine

ascultă-mă azi

mi-ai atins dulcele copilăriei
cu degetele tale înțelepte
n-am știut că toamna
îmi va compune plânsul
cadou pentru mâine
pământ sau cer
azi e tot una
le-amestec fără să reușesc
să modelez ce-aș vrea
dă-mi doamne puterea
să ridic un castel
unde oameni îngenuncheați
să-și poată urca
visele doar cu privirea
pe mine
să mă îmbraci în curcubeie

lasă-mă să cresc
fără ca ploaia să-mi ude
dorințele
câtă inocență îți trebuie
să mă ascuți
oare

cheamă-mă

am văzut cum noaptea
devenea tot mai rotundă
stătea nemișcată
pe cerul tău
lăsându-ne dezveliți pe noi
ceialți
mi-aș fi dorit
măcar sub carul mare
să pot sta
când mi-e frică
privindu-mă
m-ai chemat să mă așez
lângă tine
eram acolo
tu și cu noaptea
eu și cu tine
te-am rugat să mă
învelești
fiindcă lacrimile uneori
sunt reci

poveste dintr-o iarnă perfectă

te-am văzut
cum întorceai iarna
pe o parte și pe alta
nici nu ai observat
că dintr-o scorbura
cădeau fulgi
nu te puteam privi
fiindcă obrații
mi se coloraseră
de atâta roz și orange
ce se scurgea
din zăpada topită
și-mi înghețaseră
buzele cu care
roteam minutele
primăverii
uitată fiind în alt anotimp
până și cadourile de crăciun
au rămas blocate
în cutia poștală
a verii târzii
salvează-mă
cu o filă de calendar
să nu uiți că
meteorologii
anunță
temperaturi ridicate
pe filele albe ale
zilelor mele

Gabriel Petru BĂEȚAN

Fertilizare in vitro

să înlocuiești iubirea pierdută cu poezia
să încerci să găsești fericirea pe Google
și pe tine însuși persistând în vicii
să te droghezi cu singurătate și metafore
fără să poți uita totul
și să știi ceea ce încă nu ai cunoscut

oare nu sunt toate acestea
o încercare disperată de salvare
a fericirii pure
de fertilizare a luminii
într-un abis?

Nu este niciodată prea târziu să speri

nu este niciodată prea târziu să speri
am văzut chipul lui Dumnezeu
prinzând contur pe fețele nefericiților
și binele și adevărul
au luminat ca două felinare
în mintea mea ca o peșteră

am văzut vise înflorind
în umbra remușcărilor
și oameni în privirea cărora
nimic nu ofilește

am văzut locuri neatinse de civilizație
cu suflete în care încă mai pulsează
inocența de la începutul lumii

am văzut soldați plângând
și conștiințe solidare
am auzit adesea cum vibrează viitorul
într-o rugăciune de neprihănit

nu este niciodată prea târziu să speri
în carnea noastră plină de ruine
mai există oameni
și dincolo de disperarea de pe chipuri
se ascund copii

Niciodată îndeajuns

nu suntem niciodată prea copii
ca să putem iubi
nici prea în vârstă ca să mai avem
ceva nou de învățat
nu suntem niciodată îndeajuns de curați
ca să îi judecăm pe ceilalți
și nici prea mizerabili încât să nu îi putem ierta
nu suntem niciodată prea săraci

pentru a ne îmbogăți cu un zâmbet
nici prea bogați pentru ca veșnicia să nu ne
tenteze
nu suntem niciodată îndeajuns de credincioși
pentru a-l vedea pe Dumnezeu cu ochii sufletului
și nici prea atei pentru a ne susține convingerile
false
nu suntem niciodată îndeajuns de tari
ca să putem învinge moartea
și nici prea slabi de înger pentru a putea fi fericiți
nu suntem niciodată îndeajuns de falși
ca să putem mima răceala unei pietre
și niciodată îndeajuns de sinceri
încât să fim transparenți!

Să nu vă nașteți doar ca să muriți...

să nu vă nașteți doar ca să trăiți
fără idei, fără identitate, fără idealuri
scânteii fără intensitate
praf în uragane
căci viața asta
este intervalul între o deschidere de ochi
și o deschidere de cer

să vă trăiți toate dezamăgirile
ca o explozie de senzații
și pentru că preludiul victoriei este lupta
să aveți vise mai ales în zilele
când realitatea este ca o ghilotină

să nu ajungeti arme în războiul altora
simplici eroi necunoscuți
și mai presus de toate
ca și când orice secundă ar fi ultima
să vă iubiți
să nu vă nașteți doar ca să muriți

Întoarcerea la poezie

după incursiuni tulburătoare
printre oameni
mă întorc la poezie

acolo unde suferința este doar o metaforă
acolo unde nu sunt nevoit să strig
pentru a fi înțeles de ceilalți

acolo unde timpul
capătă o densitate mult mai mare
iar moartea
alergată noaptea la rând de întrebări
gâfâie

da!
mă întorc la poezie
așa cum se întoarce un copil
neadaptat la nefericire
în pântecul mamei

Cezarina ADAMESCU

MAGIA VERSULUI DE-ACUM UN VEAC

Lansarea cărții „Un cântec de lebedă”,
 autor Mihai Baicu
 Editura InfoRapArt, Galați, 2013

Ce rost ar avea o comoară dacă nu e descoperită și redescoperită, fiind pusă valoare? Își va pierde strălucirea și poate însemnătatea pentru cei care au ascuns-o, dar și pentru posteritate. Orice comoară ținută-n sipet pălește cu trecerea timpului.

„Vreme trece, vreme vine” - anii se aștern - movilă de nisip și pierde orice urmă. Datoria iubitorilor de comori spirituale este de a le scoate la lumină. De a le pune din nou în valoare. De a le prețui și împărtași.

Biblioteca Județeană „V.A.Urechia” și Fundația „Împreună” din Galați, alături de Filiala Iași a Uniunii Scriitorilor din România - Reprezentanța Galați-Tecuci și Editura InfoRapArt au organizat în data de 10 ianuarie 2014 un moment omagial dedicat poetului Mihai Baicu și volumului său de poezie „Un cântec de lebedă”, recent apărut.

Am comemorat astăzi un scriitor de pe meleagurile noastre sărbătorind, de fapt, un act de cultură, apariția unei cărți de poezii a unui om cu fibră poetică, dar cu prea puțină dorință de a-și perpetua cuvântul. Aparent, pentru Mihai Baicu - simpla notație a gândurilor și sentimentelor sale transpuse în mijloace estetice specifice poeziei - ar fi fost îndeajuns. Dar lucrurile nu au stat așa. Încredințarea manuscriselor fiicei sale, Mihaela Popa, vorbește de la sine, dă mărturie urmașilor despre dorința autorului de a oferi oamenilor prinosul harurilor cu care fusese înzestrat.

În pofida profesiei sale care cerea o rigoare deosebită, un simț al ordinii și disciplinei, o măsură în toate, firea poetică a lui Mihai Baicu s-a manifestat pe tot parcursul vieții într-o tulburătoare luciditate, cu o neobosită fantezie și o ascuțită sensibilitate.

A fi militar de carieră și a dovedi fantezie și sensibilitate erau, desigur, socotite, în vremea sa, slăbiciuni omezești, vulnerabilități ale naturii umane, neconcorde cu misiunile dure la care trebuia să participe activ. Acest lucru l-a făcut pe autor să-și țină sub obroc propriile gânduri transpuse pe hârtie.

Însă starea de har și-a pus amprenta definitiv pe viața lui. De aceea, obișnuia să consemneze, sub această subtilă și inefabilă formă de manifestare, principalele evenimente: aniversarea copilei, moartea fratelui, vizita în satul natal sau alte locuri cu impact puternic asupra sufletului său.

Ce-l mâna pe acest autor să transpună poetic evenimentele sale? El nu numai că le-a consemnat, dar a simțit nevoia să le reia în cartea autobiografică pe care a desăvârșit-o în ultimii ani ai vieții, când boala nemiloasă l-a silit să stea la pat. I-a fost alinare, mângâiere, rost, temeii.

Și iată că nu în zadar. Fiindcă Mihai Baicu a rămas în amintirea urmașilor prin aceste creații tainice, discrete, bine documentate și corect alcătuite, după toate rigorile cerute de vechile teorii ale versificației, păstrate cu sfințenie.

Desigur că, fără lecturile lui asidue, din toate domeniile, creațiile artistice n-ar fi atins platforma înaltei literaturi. Conștient de acest lucru, creatorul nu s-a lăsat doar pradă fanteziei, ci a exersat îndelung versul clasic.

Acest exercițiu de virtuozitate poetică l-a ajutat să se autodepășească, să se autodefinească și i-a conferit priceperea și iscusința de a scrie lejer, abordând și poezia și proza memorialistică cu aceeași virtuozitate.

Se remarcă în vers, o imagistică proprie, ocolirea locurilor comune, originalitate, spirit ascuțit de observație, o tehnică a detaliului, a amănuntului, iar în proză, stilul analitic bogat, înflorat și totuși, având simplitatea apei de munte care, țâșnind la suprafață, coboară printre stânci, înviorând iarba pe lângă care trece. Nu am putea vorbi despre poetul Mihai Baicu fără să amintim de dimensiunea lui epică, memorialistică ce s-a vădit într-un volum amplu de evocare a satului Bălăbănești din vechiul județ Tutova, cu istoricul, etosul și eposul lui, dar și cu pitorescul care l-au făcut pe autor să-l îndrăgească și să se reîntoarcă la el de atâtea ori. Pe care l-a purtat pretutindeni cu sine, oriunde s-a aflat, motivat de cariera lui militară.

Un poet-prozator de marcă, admirabil și prețios, cu atât mai mult cu cât ne aduce aproape atmosfera veacului trecut, cu tot pitorescul și frumusețea lui, dar și cu nostalgia că atunci, oamenii erau mai curați sufletește.

(continuare în pag. 24)

Lecții de trăire autentică, de demnitate, de cercetare a adevărului care, fără doar și poate, ne face liberi.

El își definește Crezul literar și artistic în scrierile sale, crez de la care nu a abdicat niciodată.

Și, mai presus de toate, cărțile, însemnările lui constituie noima, urma scrijelată pe Cer, că a trăit, a iubit, a muncit pe aceste meleaguri, iar acum ne face martori ai acestor adânci simțăminte, convertite în amintiri.

Să fim onorați că am avut șansa, chiar dacă nu l-am cunoscut, să ne împărtășim din prinosul lui de iubire de oameni, transmis și manifestat prin scrierile sale.

O surpriză și o emoție deosebite au trăit participanții la manifestarea de la Salonul literar Axis Libri, al Bibliotecii „V.A.Urechia” – cu doar câteva zile înaintea aniversării autorului, când ar fi împlinit 101 ani, când familia a adus, imprimată pe bandă, vocea autorului, recitându-și versurile. O voce profundă, vibrantă, bine timbrată, sensibilă, nuanțată. O prezență spirituală care a mișcat sufletele celor prezenți.

Vocea, alături de posterul uriaș care înfățișa portretul autorului, au rămas în memoria publicului drept un moment special, o prezență aproape palpabilă, pentru că prin această înregistrare din urmă cu 20 de ani, poetul Mihai Baicu a fost alături de auditoriul său care l-a comemorat și i-a prezentat volumul „**Un cântec de lebedă**” – vineri, 10 ianuarie 2014, volum apărut în urmă cu o lună, la Editura InfoRapArt, sub îngrijirea directorului acestei prestigioase edituri, în persoana scriitorului și publicistului Petre Rău. Organizarea excepțională a evenimentului, au conferit o atmosferă magică de început de an, un început de bun augur pentru cultura gălățeană, în așteptarea – peste doar câteva zile a sărbătoririi zilei de naștere a poetului Mihai Eminescu, statornică de câțiva ani drept Ziua Națională a Culturii române, prilej pentru creatori de a-și manifesta admirația și a-i aduce un omagiu suprem, poetului la care se raportează.

puritane, cu o morală de paradă, de poet introvertit domolit doar de lecturi de calitate: „*În sfera vederii vremea se-nclină / În pomul cunoașterii toamna cântă / Prin cuvinte flux magnetic se-avântă / hrană pentru spirit lumină lină*” („Axiome sacre”, sonetul 90, pag. 93).

Meditația personală, de-o noblețe plastică, pliată pe-un decor de iarnă din Bruegel cel Bătrân, se împletește surprinzător, constant cu conștiința poetică și mantia lirică a poetului, între luciditate și fantezie, între calcul matematic și risc ipotetic. Alteori, sonetele din „Cântecul reginei” induc semantic spre o mistică aparent *cazonă*, dar au reverberații existențiale prin condițional-optativul implorării divine, deoarece domnul Aurel M. Buricea este creștinul care se roagă punând condiții, ca de la egal la egal, cu ușoare nuanțe spre un *laic* mai degrabă dubitativ decât manifest, conștient, deliberat: „...*ce cale să aleg, Doamne, acum / când cenușa lumii mă pătrunde / și-n uitare visul s-a făcut scrum*” (ultima terțină din sonetul 84, „Dincolo de cuvânt”, pag. 87).

Adevărul este că poetul se complăce într-o mistică de protecție, într-o alternativă de *creștinism* primitiv, de început de... inițiere apostolică. Adevărul este că poetul a alergat perpetuu după certitudini și a avut parte mai mult de nedumeriri și sincope existențiale, pe care le-a receptat ca... *încercări* divine și, dogmatic, n-a avut curajul revoltei preferând refugiul în *păcatul* cu șanse de iertare prin... *acatiste* pervertite în *scuze elegante* și rugă cucernică.

Oricum, domnul Aurel M. Buricea rămâne un poet atât de autentic și de reprezentativ pentru o sintagmă lirică contemporană, *sonetul*, încât cartea acestuia de tip „Opera Omnia” certifică valoarea premiilor și distincțiilor primite de-a lungul vremii; calitatea sa de membru al Uniunii Scriitorilor din România; prezența sa în „Dicționarul Academiei Române”, în „Dicționarul biografic al literaturii române”; ca și mulțimea de cronici literare despre cărțile sale și despre opera sa literară, publicate în revistele de specialitate din țară și de peste hotare.

Și-aș mai spune ceva despre domnul Aurel M. Buricea, *Omul* cu O mare de tipar; un permanent revoltat, un pururea încrâncenat...; pe toată lumea, pe toate timpurile și pe toate virtualele șanse personale de a învinge! Nu este un înfrânt, dar este într-un continuu... *contrasens*, cu toți și cu el însuși; l-aș asemui cu poetul Alexandru Macedonski, în contradicție cu firea sa blândă, de om instruit și sensibil, dar posedat de-o inexplicabilă și păguboasă lipsă de autoprotecție!?

Rareori mi s-a întâmplat să cunosc un poet, care să-și expună riscant *sufletul* și *crezul poetic*, cum o face nonșalant și chiar puțin inconștient poetul Aurel M. Buricea, care probabil mizează naiv și sincer doar pe mesajul său liric, expus programatic, doar pe intenții agresiv-ideatice dar absolut valoroase.

Felicitări pentru cele 101 sonete și La mulți ani!

Diana Adriana MATEI

Scrisă în tăcere

Sciai cu cerneala din venă
resuscitând cardiograma
de pe filele dictando
privindu-mă dintre cuvinte
cu orbul din care abia-ți răsare
un mugur de verde
pe ochi

Trupurile noastre
mă dureau în clocote
mi-era frig afară
și tu pe dinăuntru

Mă scriai pe piele-ntoarsă
să-ți recit din versurile mele
dar apăsai atât de tare
încât îmi crăpase obrazul
ca piatra-n patru
iar ce-ai mai auzit apoi
a fost doar foșnetul rece
al caprei

P/omul

Atât de sfios îmi întinsesem
spre el crengile cu
cinci frunze la o mână
că-n degetul
ca un nas
aveam nări și-n nări
și-n ochi
și-n răni
tot nări aveam
și gura
doar o nară de vorbit pe nas
mi-era

încât mi se făcuse
toamnă
de rușine
să nu-i crape
obrazu-n scoarță
și trunchiul să-i crape
în două picioare

Oglindă

Sfârșitul va porni din lumea mea
atunci când voi începe
să-mi număr celulele
în numărătoarea inversă
a unei alte lumi
numărându-mă

De dragoste

Penița îmi sparge cerneala
în țândări de smarald
pe foaie doar fluturi ezoterici
mai zboară a mirare
prin mine, prin tine
prin noi
poezie

Geneză

Stejarii care cresc neconținut
vor lua deodată forma
cețurilor de catifea cântate la vioară
frunză cu frunză
până le vor îngălbeni note
devenind tu
întru totul
eu

Fior de iarnă

Mă doare când îmi aștern
cuvintele omăt în versuri
și paginile tac de fiecare dată
în aceeași limbă

nu știu câte ierni
ar trebui să mai dezgheț
pentru a-mi atinge
geniul creator

cu ce-ar mai fi de scris
fără de grijă
când din condei
țâșnesc ecouri
iar foaia mea velină
ar putea și ea fi
o poezie scrisă cu cerneală
albită-n călimară

Gheorghe A. STROIA

"Visarea vieții"

sau

O altă abordare a nevoii de libertate a eului poetic

Cu certitudine, de secole, sau mai bine-zis de milenii, Omul a visat să treacă de la statutul de sclav la cel de om liber. Însă, de cele mai multe ori de-a lungul istoriei, nu atât libertatea luată ca atare a fost problema în sine, ci libertatea de expresie, de exprimare, libertatea cuvântului în ultimă instanță. În contemporaneitate, din nefericire, deși există o mult-aclamată libertate de exprimare, omul este tot mai îngrădit să-și exprime liber sentimentele. Încarcerarea în cotidian, grijile aparent banale sau mărunte ale existenței, febra întâlnirilor cu spețele destinice potrivnice, infirmitățile sufletului (din ce în ce mai evidente), fac din contemporan un „specimen” mai greu de adaptat, inadaptabil, chiar, ce-și manifestă frustrările într-o manieră incredibilă.

Adeseori, depășirea oricărui obstacol, prin întinderea aripilor pregătite de zbor, eliberează atât trupul - cât și spiritul - de traume, colorează viața în nuanțele curcubeului, umple vidul cu vise împlinite, așterne peste ceața cotidiană momente de superbă reverie. Poezia, prin „simpla” ei constituție, are toate aceste funcții. Ea vindecă neputințele, transformă lumina zilei în halou, schimbă cărările destinice, adaugă puteri la limita miracolului și ridică muritorul la ranguri demiurgice. Acolo, în lumea lui, poetul se regăsește, capătă puterea de a se reconstrui, de a se reinventa. Din piesele de puzzle ale existenței sale monotone, el ridică furtuni, creează explozii astrale și reconstituie incipitul universului. Indiferent dacă particulele ce formează subcuantica poeziei (similare tahionilor și quarcilor superluminici), poetul va rămâne întotdeauna bosonul (particula lui Dumnezeu), care va da consistență lumii, greutate oricărui rost, împlinire fiecărui vis.

În spectrul poeziei contemporane, o voce aparte, aproape patriarhală, insinuând subtilități și rafinament liric, este și cea a poetului **Apostu Panaitache Vultureanu**. În fiecare vers, „zgârcit” în a irosi ceva, toate cuvintele își au locul lor bine definit, iar lanțul creat este pur și simplu spectaculos. Un spectacol tandru care, departe de a fi monoton, este regizat după reguli proprii, resimțite de cititorul avizat fie ca provocări, fie ca momente de meditație. Interesantă este și modalitatea de expresie, încercând încifrarea și apoi decriptarea sensurilor, printr-un aparat poetic propriu, expresiv, meditativ, coerent și punctual. Lucrează cuprinde cinci suite, intuibile prin motto-ul ce le separă: **Camera Inutilă**, **Visarea Vieții**, **Chemarea**, **Rugul** și **Călătoria**. Este nota în subsidiar a cifrei cinci care, din punct de vedere numerologic, este simbolul LIBERTĂȚII, guvernată de aventură, curiozitate și cunoaștere. „Împătimiții” acestei cifre pot fi percepuți de către adulți ca niște copii rebeli, dispuși oricând să inoveze, să învețe lucruri noi, dar și ca pe entități spirituale puternice „înflorind” mult mai târziu, din nevoia de a experimenta cât mai multe aspecte ale vieții, până la intersectarea cu vocația reală și cu adevăratul destin. Aspecte oferite din plin în parcursul poetic al lui Apostu Panaitache Vultureanu.

Camera inutilă - conține, de fapt, un lanț de poezii, desprinse din prima poezie, fiecare vers următor al poeziei prime reprezentând titlul, dezvoltat în conținuturi, al poeziei

APOSTU PANAITACHE VULTUREANU

VISAREA VIEȚII

*Știu că nu știu cum să-i
înving pe ceilalți, știu
doar cum să mă înving pe
mine însumi.*

Yayu Munciori

APOSTU PANAITACHE
VULTUREANUNăscut la 25 iunie 1952, în
comuna Vulturii, județul
Vrancea

De același autor:

Neliștea plecării (2000);
Ospățul pietrei (2010);
Ecoul geamăntului (2012).

următoare. Tehnică pe care poetul o dezvoltă și în a treia suită (Chemarea) și în a cincea (Călătoria). Stihurile cărții sunt bogate în sensuri, cu o semantică specială, frizând convenționalul și îndepărtând „fiorul” de banal pur modernist. Tonul versurilor este unul patriarhal, poetul situându-se undeva în propria lume, de unde, demiurgic, aprinde scânteia, oferind lectorului focul cunoașterii. Deși se „decretează” inoportunitatea strigătului contrastând tăcerii, a părerii destrămand amintirile, a viselor ne(mai)visate, se construiește abil, sinergic, contrapunctic, o axiomă a Fericii, constând în împletirea în „simplitatea” vieții, a sumelor de lucruri mărunte, cărora nu li se dă importanța convenită: *E inutilă această încăpere/ Cu o bibliotecă-n fier forjat/ Înconjurată numai de tăcere./ E ca un strigăt care nu-i strigat.*

O altă tehnică peremptorie abordată este cea a „condensării” prin extensibilitate. Poezia inițială, presupusă a fi prea amplă, sau diluând accentuat sensurile, a fost „spartă” în pasaje lirice de sine stătătoare, putând fi tratate separat, dar arondate semiotic fiecărei poezii anterioare a ciclului. Se reușește, astfel, crearea unui sens extins, a unei perspective panoramice, dar fără a se pierde din sensibilitatea ideaticii, fără a se dilua concentrația „soluției” poetice. Prin reunirea tematicilor exprimate, se reușește a se (re)compune culorile spectrului, în aparență alb și insipid, însă situat anterior trecerii sale prin dispersie. Este cazul pasajelor *Chemarea* sau *Călătoria*, cicluri debordând de esențe inițiatice, înflorind precum luminile amurgurilor în aurore sau strălucind mimetic peste necuprinsurile cerurilor sângerei de toamnă. Un loc special este cel acordat originilor, arondat sinopticii poeziilor dedicate mamei sau tatălui, un cânt duos de aducere aminte.

Regăsim, uneori în liricile cărții, jocuri semantice, create prin variații senzoriale, schimbări bruște de valori gramaticale, specifice unui artizan, amintind de instantaneele stănesciene: *E lumină destulă. Privirile mele / nu văd decât o singură*

(continuare în pag. 27)

mască./ Dar ea nu exista încă,/ așa că e loc, e loc, este... (Edict). Prezentă în versurile ciclurilor este și tehnica îngambamentului, noncoincidența unității de sintaxă cu cea din vers, ce conferă o aură aparte prozodiei și un farmec special poeziilor, tehnică adesea utilizată în lirica lui Lucian Blaga (Eu nu strivesc corola...).

Inedită este și viziunea poetului asupra arhitecturii vieții și creației. Construindu-și, după propria percepție o altă valență a piramidei lui Maslow, poetul ridică pe un rug, cel mai probabil vertical ascendent, așezând stratificat: nevoile sale spirituale, idealurile, sentimentele, produsele gândirii, stările, iubirile, anotimpurile și, de ce nu, valorile (ca principii imuabile). Valoarea supremă nu poate fi alta decât **prietenia**, așezată la bază și constituindu-se ca temelie a tuturor lucrurilor. Prietenia sinceră, dezinteresată, de care nu fiecare muritor poate avea parte (poate fi dorință, dar în egală măsură și ideal). Există în această construcție de tip rug-piramidal, într-o strânsă întrepătrundere, atât împlinirile, cât și neîmplinirile, nedumeririle și întrebările, tristețile, curiozitatea specifică inovatorului, iubirile (ca niște sălcii plângătoare) și trecerea implacabilă a timpului (o entitate cvasi-pușkiană, silențios de dure-roasă). Conștient de perfectibilitatea construcției sale, poetul nu regretă pe cele făcute, ci pe cele rămase de făcut, în contratimp, în contrapartidă cu soarta: *Stați puțin/ Așteptați-vă rândul/ Este rugul meu/ Și încă nu m-am gândit/ Ce să fac cu el/ Voi hotărî mâine/ Astăzi sunt plecat cu treburi/ Pe la surori/ Și pe la frați...*

Moto-urile fiecărei părți sunt inteligent alese, ele exprimând scurgerea timpului în picuri albaștri de suflet, alternanțele sisifice ale ciclurilor vieții, iminența sfârșitului dar și chemarea la judecată, spre dobândirea nemuririi. Rimele iscusite conferă arome clasice microdioramelor lirice de o frumusețe evidentă, iar acolo unde rima lipsește, se intuiește prin ritm și cantabilitate.

Prin suplețea cuvântului, atent selectat, insinuând trăiri ce emană romantism, prin detaliile fin inserate în versul, prozodia și stilul alternativ al arhitecturii poetice, Apostu Panaitache Vultureanu este, fără rezerve, una dintre vocile importante ale poeziei românești contemporane. Din nefericire, nu atât de cunoscută pe cât ar merita, poezia sa rămâne, în esență, una valoroasă, reiterând armoniile și dizarmoniile vieții, și închinându-se singurei divinități pe care poetul o recunoaște, cu toată puterea ființei sale astrale: **Dumnezeul Cuvântului**.

Și apoi, chiar dacă nu putem fi în totalitate de acord cu opera cuiva, trebuie să pozitivăm efortul, actul creator, curajul și mai ales perseverența în a-și dobândi propria libertate, pe măsura aspirațiilor proprii, așa după cum bine spunea iluministul **Voltaire**: *Îți dezaprob spusele, dar voi apăra până la moarte dreptul de a le rosti*.

Ori, punând în balanță noțiunea de libertate cu cea de cunoaștere de sine, sintetic exprimată de **Nathaniel Hawthorne** - *Ce altă temniță e mai întunecată decât adâncul propriului nostru suflet? Ce temnicer mai necruțător cunoaștem, decât pe noi înșine?* - atunci vom admira curajul poetului de a nu-și atribui schimbarea lumii ori a sinelui colectiv, ci doar asumarea pe deplin a motivării și schimbării eului propriu, a cărui unică plusvaloare este ELIBERAREA sa prin POEZIE.

frânturi de gânduri, sclipiri de idei-perle: „Dumnezeu este / singurul chirurg / care face pe viu / transplant de suflet” („Chirurgia inestetică”, pag. 142), sau „Am fost fericit / și nu mi-a plăcut / era prea mare altitudinea / de sentimente rarefiate” („De neînțeles”, pag. 143).

Dacă în primul capitol, ironia-protest, persiflarea-acuzatoare pentru fapte de Istorie, de condamnare a unor personalități malefice ori a unor tare morale, de etică, erau dominante, în acest capitol ultim, scriitorul se joacă de-a gândurile răvășite de tot felul de dileme și ipostaze umane în registru major: „Caracterul este o haină de lucru / cu intimitatea întoarsă pe dos / pe care o dezbrăcăm de sărbători / ca să facem sentimente de post / cu jumătatea noastră morală” („Dezbrăcare de caracter”, pag. 144); sau din care nu lipsește ironia fină, marca stilistică definitivă a întregului volum: „Presimt că odihna veșnică / va fi o mare plictiseală / să stai nemișcat în pieire” („Pedeapsa capitală”, pag. 157).

Și, ca orice poet care se respectă, Valeriu Perianu atacă în... *piano-forte* condiția de... „meșter de cuvinte”: „meseriaș al rimelor țestoase / ... / escroc de celuloză și de tuș / la bătrâna muză lăcătuș / poetul unsuros de întristare / adie întuneric și trădare” („Poetul ca piesă de schimb”, pag. 159).

„Atelier de reparat idei”, o carte-reper de literatură bună, de calitate, scrisă în tonuri de gri-protestatar dintr-o perspectivă multiplă și ipotetică asupra condiției umane cu natura ei reală sau halucinatoare. O carte scrisă într-o limbă cu surprinzătoare acrobații stilistice, de la notația simplă la aforismul subtil, aparent prețios, manierist de dragul persiflării insidioase, de o tulburătoare autenticitate, în care scriitorul Valeriu Perianu a descris o lume fantasmagorică într-un voluptuos experiment literar.

desen de Elena-Liliana Fluture

Melania CUC

Destăinuiri Cărți și idei din cv-ul meu de scriitor

Primele mele lecturi, încă din școala primară, au fost cărțile care tixeau rafturile bibliotecii școlii și (sau) cele care puteau fi cumparate ieftin de la Librăria "Cartea Rusă" din Bistrița. Copilărintd în casa unor profesori de țară, unde mătușa era profesoară de limba rusă, am deschis ochii pe literatura cu eroi sovietici, sau alții, autohtoni cum erau cei din volumele care apăreau "în snop", evocând "omul nou" din România de după Război. Nu am avut alternativă. Nici nu știam că ar exista și altfel de cărți. Trăiam într-un spațiu în care marile cărți ale lumii, pentru mine, încă nu fuseseră scrise.

Privind înapoi, simplist, prin ochii copilului de atunci, și nu prin ceea ce aș putea constata cerebral și informată fiind acum, cred că o astfel de literatură era la modă, se scria în "fluvii" și era ușor de citit. Să nu uităm că toate acele cărți erau destinate marelui public, românii care ieșiseră din Război cu valorile culturale și sociale răsturnate. Poveștile cu stahonoviști model erau promovate ca un exemplu pentru tinerii care deja trecuseră de pe brazda din satul natal pe șantierele de la Bumbești-Livezeni, dar și pentru viitorii intelectuali ai țării. Nu a fost doar un program de spălare a creierelor prin lectură de gen, cred că a fost și o emulație. În satul meu, mama, țărăncă, citea tot ce îi pica în mână. Azi, la Archiud, nu știu să mai fie un țăran, tânăr sau bătrân, care să citească o carte, oricare ar fi ea.

Lectura de propagandă comunistă era doar un detaliu din jocul de puzzle a acelor vremuri.

Așa cum astăzi, dăm literatura neaoșă pe cea din Vest, tot așa și atunci, tot ce venea de la Moscova ni se părea a fi superior. Cărțile sovietice, cu eroi ce treceau apa Donului cu țigara aprinsă în gură, aveau ceva din tematica telenovelelor de azi. Erau populare. În plan opus, mulți scriitori români primeau burse de studii în URSS. Informația culturală ajungea în sate prin broșurile redactate simplist, revistele cu povești de succes colectiv care veneau din Est, toate la un loc construiau subversiv spiritul "omului nou". Mătușa mea era abonată la revista Krestianka. Pentru mine era un eveniment când o aducea poștașul. În peisajul pauper de atunci, al unui sat din câmpia transilvană, fotografiile cu lanuri imense de grâu, cu femei frumoase lucrând în fabrici mărețe și mai ales cu tineri comsomoliști harnici și curajoși, erau raiul pe pământ. Ca un adolescent dornic de aventuri, dar care nu deținea termeni de comparație cu alte vremuri mai bune, mi se părea că URSS, așa cum ne era ilustrată era raiul

pe pământ. Cine să îmi explice că mă înșelam? Lumea din jurul meu era obosită, speriată; tăcea. Sunt convinsă că și scriitorii români pe val la vremea aceea, mare parte din ei tineri, au crezut în ceea ce au scris. Alții au făcut copromisuri cu bună știință, pentru glorie efemeră, pentru a urca pe un fuștei mai sus pe scara socială.

Cât am stat la Archiud am descoperit, în maldărul de maculatură cu cerneala de tipografie încă umedă, literatura rusă adevărată. Tolstoi, Dostoievski, și Esenin ceva mai târziu. Lecturile mele au mers în paralel multă vreme. Apoi, elevă la Bistrița fiind, profesorul meu de Limba română, George Vasile Rațiu mi-a îndrumat pașii spre raftul bibliotecii, unde am citit mai întâi literatură, pentru mine și la vremea aceea, destul de cețoasă, a scriitorilor clasici englezi.

În adolescență am citit amestecat, cărți de duzină, unele impuse de școală, dar nu numai. Era perioada în care începusem să scriu, dar, fără să fac vreun exercițiu de selecție conștientă sau de voință, cei care m-au influențat de la primele versuri au fost clasicii români, cu preponderență Liviu Rebreau și George Coșbuc.

A fost perioada în care am continuat să citesc foarte mult. Probabil era și un refugiu al adolescentului în lumea "virtuală" cum am defini-o astăzi. Încet, fără să îmi fi impus, poate și datorită felului meu dornic de a descoperi teritorii noi, am căutat și am dat de scriitori despre care nu auzisem la școală sau la cercul literar. Am luat totul ca pe ceva foarte normal. Au fost etape de autocunoaștere persoanlă și inserții în spații culturale dintre cele mai diferite. Poezia cu accente revoluționare, romanele mării culturi europene sau cele americane, romane sociale, poate și de aventuri, mai puțin cele de dragoste sau polițiste, toate au intrat în bagajul meu viitor, fără să îmi fi propus asta din start. Încă mai aveam o lectură haotică. Ceva mai târziu am descoperit și am fost fascinată, și cred că m-a marcat serios și în creația mea, literatura sud-americană.

Cum nimic nu este întâmplător, și literatura proletcultistă și-a avut rostul ei, efemer. Și-a avut autorii și cititorii ei. Cât a făcut rău și cât a făcut bine în spațiul cultural, social... este greu de calculat fără să fim subiectivi. Personal nu am cum să mă dezic de lecturile care mi-au creat emoție, m-au făcut să stau nopți în șir și să "arunc cocktailuri Molotov" cu Zoe și Șura. Ele sunt încă o monadă din ființa mea. Că, mai târziu am descoperit că există și altceva în bibliotecile lumii, a fost ca un premiu. L-am primit cu toată ființa mea, m-am bucurat de el, dar mereu am făcut paralele între cele două lumi. O fi fost bine, sau rău...

Dacă mă gândesc la cenzură și autocenzură, spun că nu am respins și nu resping nimic din start nici acum. Judec, analizez. Nu mă dezic de vechii prieteni în nicio situație, chiar dacă asta m-ar dezavantaja. Așa că, nici în materie de lectură nu vreau să mă laud, după ani buni, că în comunism mi-am autocenzurat lecturile, că am

(continuare în pag. 30)

Maria IEVA

Copilăria printre amintiri

-Tu trebuie să ieși afară! m-am trezit trasă de mână de lângă bunica și îmbrâncită afară din cameră.

De câteva zile bunica nu s-a mai putut ridica din pat și acum mama și câteva vecine stăteau în jurul ei, nelăsându-i loc suficient să poată respira.

Dintr-odată toată lumea devenise agitată și eu nu puteam înțelege ce se întâmplă. Am încercat să îmi fac loc printre trupurile diforme și să mă întorc lângă bunica. Am reușit să mă strecur în cameră exact în momentul în care baba Ana, cu o lumânare aprinsă în mână, își făcea semnul crucii și spunea: "Și-a dat sufletul! Dumnezeu să o odihnească!"

Vorbele babei Ana aveau să mă urmărească încă mulți ani de atunci. Cum adică să-și dea sufletul? Cui să și-l dea și, apoi, de ce se făcea vinovată bunica, dacă Dumnezeu trebuia să o ierte? Nimeni nu voia să-mi explice ce înseamnă suflet. Încercase bunica de câteva ori să-mi spună că noi oamenii suntem ca florile și când vine toamna ne ofilim, dar la cei șase ani îi puneam atâtea întrebări, că de fiecare dată termina cu aceeași propoziție: "Așa e voia Domnului, copila mea!"

Oricât aș fi insistat, știam că discuția se terminase și bunica nu va mai spune nimic. Degeaba încercam să argumentez, încercând să o atrag în alte discuții, că era inutil. "Apoi, bunico, cum să fim ca florile, noi dormim în pat și ele dorm în grădină, și-apoi noi le rupem să le punem în borcan, dar ele nu ne rup pe noi!"

Bunica mă privea cu îngăduință, zâmbind. Îmi amintesc cum poalele ei albe, baticul negru și șoșonii stăteau aranjați cu grijă în dulap.

"Bag de seamă că ție îți place să mergi la oamenii morți, i-am spus într-o zi când se pregătea să meargă în capătul celălalt de sat la un om care tocmai murise. De fiecare dată când moare câte un om din sat te gătești în haine de sărbătoare, rupi florile din grădină și împodobești lumânarea. Hai, zi cu voce tare, nu mormăi, vreau să pot auzi și eu! Matale nu auzi?"

O trăgeam de haine încercând să o fac să mă bage în seamă, nu se supăra, dar nici nu auzeam ceea ce spunea. Ținea lumânarea aprinsă și murmură ceva neînțeles.

Toată lumea părea că are ceva de făcut, iar eu nu prea înțelegeam rostul aceluia du-te-vino continuu. Am deschis ușa de la dulap, știam unde își ținea bunica lumânările, o urmărisem de atâtea ori, și am luat una. Am aprins-o și am pus un fir de asparagus lângă ea; la sat, în luna decembrie nu se găseau flori, dar nu-mi amintesc dacă am murmurat sau nu ceva. Mi-am încălzit palma la flacără, după care am pus-o în găleata cu boabe de porumb, unde ardeau și celelalte lumânări aduse de femeile din sat.

Câteva zile n-am vorbit cu nimeni, o uram pe baba Ana care-i legase capul bunicii prea strâns cu baticul. „Să nu rămână cu gura căscată, spunea ea“. Apoi, când am văzut că mama i-a dat de pomană șoșonii și poalele bunicii, n-am vrut să vorbesc cu baba Ana până în primăvară, când am găsit-o la mormântul bunicii, plantând bulbi de lalele. Era o babă mică, adusă de spate, fără niciun dinte în gură, care de altfel îmi fusese dragă până în momentul în care a legat gura bunicii ca să nu mai poată vorbi.

Am vrut să fug, dar m-a chemat la ea. Mi-a fost rușine. Am șovăit preț de câteva secunde apoi m-am apropiat. Într-o pungă avea bulbi și semințe de flori legate în pânză albă, exact cum avusese și bunica odinioară. „Adu-mi kila cu sămânțăruri“, obișnuia bunica să-mi spună, ori de câte ori mă trimitea după punga cu semințe. Proptită în coada sapei, baba Ana ridică ochii ei cenușii și mă întrebă: "cum crezi, i-ar fi plăcut să plantăm tulipani roșii sau albi?" Au fost suficiente câteva cuvinte ca baba Ana să își recapete locul în inima mea, mai ales că bunica nu mai era, dar tot îmi era necaz când o vedeam încălțată cu șoșonii bunicii. Bunica îi păstrase cu atâtea grijă, iar ea umbla cu ei prin noroi.

Pentru încă câțiva ani, baba Ana mi-a fost bunică adoptivă. Serile lungi de iarnă le petrecem în casa bătrânilor. Baba Ana torcea și împletea ciorapi, iar moș Gheorghe sculpta lemnul și asculta radioul.

O adevărată operă de artă ieșea din mâna bătrânului; la acea vreme, mi se părea un miracol să poți avea o asemenea îndemânare.

Într-o seară mi-au povestit despre stele, spunându-mi că bunica acum este o stea strălucitoare și ne privește chiar în acel moment din înaltul cerului. De atunci, de câte ori îmi era dor de bunica priveam și vorbeam cu cea mai strălucitoare stea. Mai târziu când am învățat la școală că steaua pe care o alessem cu atâtea grijă avea deja un nume, am înțeles că s-a născut înainte ca bunica să moară. Câteva zile am fost tristă, apoi am uitat povestea Luceafărului și mi-am reluat vechiul obicei de a vorbi cu bunica.

Altădată, moș Gheorghe mi-a dat un scaunel făcut cu mâna lui pe care gravase numele meu. A fost unul dintre cele mai frumoase cadouri, eram mândră și m-am lăudat la toți copiii din vecini.

În casa celor doi bătrâni am cunoscut fericirea. Erau câteva locuri în care podelele scârțiau și, deși, știam că moș Gheorghe avea să se supere, de fiecare dată când treceam dintr-o parte în alta a camerei, să iau o pară sau un măr copt, aveam grijă să mă fac auzită. Ridica ochii, mă privea într-un fel anume, lăsând să-i curgă câteva înjurături printre buze, apoi se întorcea la bucata lui de lemn. Baba Ana nu spunea nimic, doar îl privea tăios, cu ochii ei cenușii, peste ochelari.

După câțiva ani, am aprins o lumânare și pentru moș Gheorghe. În anul care a urmat, de câte ori mergeam pe la baba Ana, mă chema în cuina ei cu pământ pe jos, cu o masă mică din lemn și două scaune, mă puneam să stau pe scaun și îmi spunea același lucru: "Atunci când îmi va veni ceasul, pe dulapul din camera de la stradă vei găsi o lumânare, am spus

(continuare în pag. 30)

și altora, dar tu să iei aminte, pe tine mă bazez, acea lumânare să mi-o aprindă la ieșirea sufletului. Cu ea a murit și moșul meu și cu ea vreau să mor și eu. Lumina ei mă va călăuzi spre locul în care mă așteaptă”.

De când moș Gheorghe plecase, baba Ana nu făcea altceva decât să se pregătească.

„Nu-l voi lăsa prea mult singur, nu-i place să aștepte”, spunea de câte ori o vedeam urcând cele patru trepte de la ușa cuinei.

În primăvara următoare, baba Ana s-a dus; nu știu dacă cineva și-a adus aminte de lumânarea de pe dulapul din camera de la stradă, eu eram la școală, dar seara târziu, când am vrut să-i spun noapte-bună bunicii, am văzut două stele foarte apropiate.

După înmormântare, spre seară, toți copiii de pe stradă am fost la râu. De obicei mă jucam cu ceilalți copii, dar de data aceea am stat și am privit. Mama a pus lumânări și flori pe marginea râului, a aruncat câțiva bănuți în apă, apoi, cu o mătură a măturat pe apă și a murmurat ceva ce nu cu mult timp în urmă murmurase și bunica. O altă femeie a făcut câteva grămăjoare din rumeguș și le-a aprins. După ce au terminat și au spus ceea ce aveau de spus, au împărțit colaci cu lumânări, bomboane și gogoși. Băieții primiseră câte un băț cu ban, o floare și o batistă. Eu am primit o mătură și un batic. Am dus colacul cu lumânarea aprinsă până acasă, fără să mă îndepărtez prea mult de mama. Am privit cele două stele până târziu în noapte, iar când am adormit, am avut un vis despre suflet.

În duminica următoare am rupt câteva lalele roșii din grădina babei Ana și le-am pus într-un borcan cu apă lângă crucea lui moș Gheorghe. Am murmurat ceva neînțeles și am fugit la copiii care mă așteptau, să ne jucăm, la poarta cimitirului.

„Unu, doi, trei, patru, cine nu e gata, îl iau cu lopata...”. Lumea începuse să capete alt sens.

(urmare din pag. 28)

aruncat la gunoi toate cărțile cu eroi sovietici sau cele neaoșe, cu Rădița-colectivista. M-am maturizat și automat lecturile s-au sedimentat. Deschiderea culturală de care am profitat, odată ce am ajuns, la începutul deceniului 70, la București, s-a potrivit spiritului meu liber, literar vorbind.

Mi-am creat conexiuni culturale și am devenit un cititor din ce în ce mai pretențios, dar nu cred că aș fi atins acest punct fără să fi trecut prin adolescența mea literară, un timp și un spațiu în care am trăit, în felul meu, prin lectură, ceea ce trăiau prozaic, toți cei din jurul meu.

Sigur că cenzurez o lectură, așa cum cenzurez și aleg binele de rău din tot ceea ce mă înconjoară. Critic și aplaud cărțile pe care le citesc și azi, dar, repet, este doar un gest reflex și subiectiv.

(urmare din pag. 9)

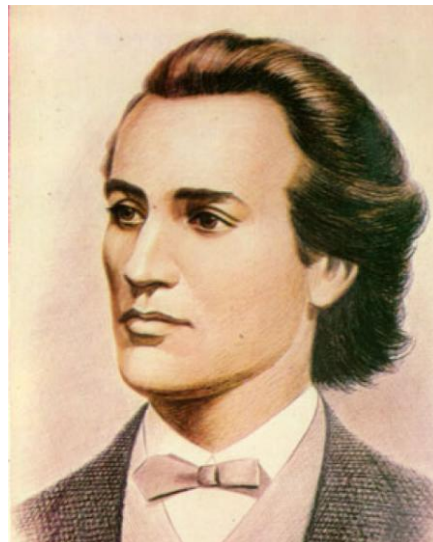
- N. Stamate le avea scrise într-un carnet, obținute fiind de la o persoană din Iași, în 1885, când a luat parte la un banchet al Societății „Junimea” („și a ținut să le aibe pentru că nu erau tipărite în volumul scos mai înainte de Maiorescu și... pentru frumusețea lor”)

- autorul notelor le-a transcris și le-a păstrat pentru aceleași motive

- dialogul N. Stamate - D. Stoicescu (motive, formă, idee, temă) concluzionează că versurile sunt, fără îndoială, ale lui Eminescu. Privind ideea textului, N. Stamate înclină să creadă că ar fi „o meditație sau reverie de Lamartine, pe care Eminescu a tradus-o și a aruncat-o, când nu i-a mai plăcut...”.

- D. Stoicescu argumentează că ideea, decorul preferat (noapte, lună, rază, sfere, taine), interpretarea misterului lumii prin iubire - toate poartă pecetea inspirației eminesciene

- prin 1926, N. Stamate "a trecut în lumea fericiților (...). Stimez amintirea lui, că a păstrat aceste versuri ca pe niște lucruri de mare preț - și de-o fi o traducere, cum susținea el, tot merită să fie cunoscută...”.

Ce am mai putea să spunem în finalul acestei sumare prezentări?

În mod cert, absența manuscrisului original, prudența cercetătorilor în legătură cu includerea acestei poezii într-o ediție și în comentarii, lipsa de ecou a acestui text apărut într-un cotidian regional, au făcut ca poezia „Noaptea” (să-i spunem **Noaptea, II**) să rămână necunoscută încă opt decenii.

Totuși, în ciuda obstacolelor menționate, poezia poate fi luată în seamă de către cercetători și cititorii pasionați, care ar descoperi, cu uimire, de-a lungul atâtor creații, vraja inconfundabilă a versului eminescian (idei, motive lirice, laitmotive, sintagme, cuvinte și expresii, ritm, rime specifice, aceiași tropi etc.). Mai mult, o comparație cu poeziile lui Lamartine (așa cum sugera N. Stamate), ar putea produce noi dezvăluiri și... certitudinile așteptate.

Adrian-Nicolae POPESCU

Când imaginația îmbracă sutană

Privesc pe geam, încercând să anticipez secunda pauzei de masa...Pare-se că deasupra norilor, divinitatea s-a apucat să facă curat în imaculatul rai; îngerii în goana lor bătând prea tare din aripi...Patru zile în care orașul s-a afundat treptat în puful pierdut de interpretii la harfă...Doar fumul, singurul ce repugnă din spațiile ocupate de cei care au savurat mărul cunoașterii confirmă caracterul adaptabil al zvârliților dincolo de porțile celeste.

Avântul imprimat structurii supraponderale prin care mă exteriorizez, reușește într-un final să deplaseze stratul alb depus ce bloca ușa de la intrarea în locuință. Din fericire, lopata de zăpadă ce va deveni în ceasurile următoare o extensie a membrilor superioare se află într-un loc inspirat ales pentru depozitare. Prin mari intervenții și achiziționată direct din țara producătoare, utilajul manual cu un nume cât se poate de sugestiv: „Inima lui Stalin” se dorea a fi conexiunea cu exteriorul în cazul instaurării mult mediatizatei ierni a mileniului.

După aproximativ trei ore de purificare, mă autoevaluez ca biruitor în confruntarea meteo-umană; bucuria indusă de sunetul motorului mașinii pornite la sfer de cheie devenind un surrogat al cupei de șampanie închinată în cinstea victoriei. Deschid larg porțile, sprijinindu-le temeinic cu două pietre solide rămase surplus din vara trecută, când pavasem aleile din curte și mă strecor labirintic navigând pe străduțele continuu defundate, spre magazinul cel mai apropiat. Ultime detalii înainte de lăsarea întunerului când, copiii îmbujorați ai vecinilor, considerându-mă un bun creștin îmi vor cere pe aceeași linie melodică scoasă de la naftalină la sfârșitul fiecărui an, să le deschid ușa.

Cu lista dinainte pregătită, împăturită cu grijă și înțepenită în agățătoarea de la pix, încerc să mă „șerpuiesc” printre rafturi și printre ceilalți semeni ai mei întârziți și ei în ale pregătirilor. Prezența majoritară a sexului masculin îmi dă încrederea și speranța că nu voi zăbovi foarte mult la casă; listele lungi din mâinile lor și stângăcia cu care cercetează rafturile certificându-mi oarecum supoziția.

După ce neutralizez prin linie îngroșată toate însemnările de pe bilet, avansez ușor și ezitant către locația introducerii PIN-ului pentru a achita contravaloarea conținutului coșului cu fisă. Răvășit de sentimente ambigue ca cel al necunoașterii sau al neîncrederii, regăsesc într-un final și pe card același spirit al sărbătorilor. După alambicatele clipe petrecute printre codurile de bare, mă afund în scaunul tapetat cu piele ecologică, savurând bucuria aceluiași sfer de cheie ce repune în mișcare autovehiculul galben.

Conduc la fel de precaut, înaintând anevoios înapoi spre casă. De-o parte și de alta a drumului surplusul de zăpadă depus, în exilul lui la marginea trotuarelor descrie imaginația foștilor proprietari luând aspectul unor piramide, cămile cu două cocoșe sau gigantici oameni cu mătură și nas carotenoid, ce par a străjui intrarea în curte. În contrast cromatic total cu panelul unicolor, asemeni unui naufragiat pe o insulă pustie o siluetă longilună încearcă discret și totuși insistent să atragă atenția, la vederea oricărui ansamblu cu patru roți destinat locomoției.

Automatismul instalat în ființa celui uzat de caruselul pedalelor și al schimbătorului de viteză, dar și diluarea în frământările cotidiene converg către anihilarea câmpului vizual nativ, deformându-mi totodată și percepția realității. Frânez brusc, nerealizând pe moment existența altor vehicule în trafic; semnalul trimis de către subconștient suprimându-mi orice răbufnire a logicii. Accelerez în retur, până când în dreptului geamului de la portiera din dreapta reapare silueta longilună omisă anterior.

Nu, nu am fost trădat! Singurul care mi-a rămas fidel de la începuturile descătușării lui și până în prezent, el, subconștientul servil nu m-a înșelat nici astăzi! Expresia christianică a celui care declarându-se visător și îndemnând la visare cânta la pian, imaginându-și dincolo de miopia sa cu lentile mici și perfect rotunde o lume în armonie deplină; îmi zâmbea pașnic dincolo de parbrizul ușor aburit.

Desfătându-mă într-un relativ comfort termic al interiorului mașinii, trăiam instantaneu ipotetica senzație de căpitan al submarinului aflat în submersie în marele ocean înghețat...Un căpitan al unui submarin galben, scufundat în imensul simbol al liniștii depline.

Văzându-mă blocat în miraj, lăsându-mă să-mi savurez clipa de revelație până aproape de final, făptura în haine cernite, îmi bătu cu evlavie ușor în geam. Apreciindu-mă ca fiind ancorat din nou în realitate, cuteză să mă întrebe prin gesturile binecunoscute ale celui care așteaptă mașina de ocazie dacă nu mă îndrept la stânga, spre mănăstire.

Aflat încă într-o fază diploidă a trăirilor interioare, derivând între confuzie și nelămurire, reușesc într-un final să-mi comunic traiectoria, lămurindu-l într-un mod inexplicabil pentru veșnicie: mâna dreaptă indicând cu degetul arătător, în sus, către providență. Cu același zâmbet calm pe fața-i palidă, făcând un pas înapoi, măturând cu straiete negre și lungi până în pământ zăpada cernută pe trotuar înclină înțelegător din cap și mă binecuvântă făcând semnul crucii asupra gândirii mele scufundată în elucubrație.

Același sfer de cheie...aceeași repunere în mișcare...melanj ideatic în trup de creștin pornit să deschidă ușa la lăsarea întunerului...

Andreea Violeta BOBE

Melancolism, nostalgie sau cum privește poetul pașii pe nisip

Poezia este muzica sufletului, pictură fără mâini și sunet surd. Poezia răsună doar în inimile celor sensibili; vibrează ca o coardă atinsă de finețea degetelor de copil și se răsfrânge peste ceruri, ajungând pe plaiurile divine. Odata cu ea, poetul străbate toate țările, mările, învață limbile pământului, se convertește la tăcere și-și dedică existența plăsmuirii de frumos. Poetul este un artist, un făruior al vorbelor de aur, un spirit pur desprins din absolut a cărui menire e creația perfectă. Arma sa supremă e talentul îmbibat în muncă, în sudoare, în suferință. Un artist nu e niciodată fericit, căci dacă ar uita de durere, arta sa ar suferi; arta se naște din durere, din sângele scurs din venele muncite, din refuzul zeilor de a-i oferi nemurirea. Poetul nu poate trăi fără a crea, căci dacă își respinge scopul, negându-și destinul, el va pierii precum un fir de praf în bătaia vântului. Singura soluție este să se lase dus de valul propriei voințe, de vocea interioară ce-l îndeamnă la cucerirea absolutului. Dacă el prin muncă va întrece providența, aceasta-i va ceda dulcea ambrozie, ce șade-n potir de aur.

La un moment dat, poetul ajuns la capătul inițierii sale sacre, își întoarce ochii-n vechea sa existență, astfel își va aminti drumul plin de obstacole pe care l-a străbătut pas cu pas, doar așa el nu-și va nega latura umană, acest defect ce l-a făcut atât de important. Ajuns bătrân pe tronul aurit, el își scrută ochii limpezi peste urmele trecutului. Pașii micuți de copil au devenit încetul cu încetul salturile unui tânăr ambițios gata de orice provocare, apoi din nebunia sa a căzut în prăpastia eșecului. Ani grei au trecut peste el în încercarea de-a ajunge din nou acolo unde a fost. Multe piedici i-au stat în cale, dar cu ambiție le-a învins. Și-a luat viața de la capăt. A muncit, a greșit și a învățat. Odată cu mușchii încordați de la efort au apărut primele riduri, primele fire albe, durerile bătrâneții, bolile. Anii au zburat ca pasărea pe cer, nu se vor întoarce niciodată. Ca orice om, ca orice ființă poetul a rămas doar cu amintiri. Se bucură de marile realizări, regretă greșelile, dar cel mai mult regretă ceea ce nu a reușit să facă din lipsă de curaj sau de motivație.

Ca toți marii cititori ai literaturii universale, zidarii noștrii români au muncit din greu pentru a înălța opere precum cele plăsmuite de geniile străine. Câți meșteri ai condeului mioritic nu și-au sacrificat viața zidindu-și destinul în operă, așa cum Manole a zidit-o pe Ana ca să înlăture blestemul? Multe din aceste genii au pierit, altele încă mai trăiesc, iar noi oamenii obișnuiți ar trebui să le ascultăm poveștile înțelepte, în special atunci când aceștia au ajuns la o vârstă de aur. Două poeme extrase din literatura românească, în care autorii privesc cu nostalgie în trecutul lor sunt: "Autoportret romantic" de

Vasile Voiculescu și "Balanța cu un singur talger" de Ana Blandiana.

Prima scriere este o artă poetică a lui Voiculescu, fiindcă ideea principală a textului este relația dintre poet și creație, mult superioară altor teme ale liricii, căci poetul ajuns bătrân nu se mai poate bizui decât pe propria operă ("Mă sprijin în condei ca în toiag"). Însuși titlul poemului este unul sugestiv, căci prin nostalgie poetul își conturează chipul pe baza amintirilor unui om ajuns la vârsta senectăunii. Textul liric ia forma unui monolog confesional, care schițează cu pensule groase trăsăturile fizice ale eului liric. Apartenența la genul romantic este dată de motivul visului ("Visez mereu, că visul mi-e trezire"). Expresivitatea se realizează pe baza figurilor de stil, precum epitetul cromatic "păr alb", metaforele "bătrânețe bravă", "bântuita navă", comparațiile "ca faldul unui steag", "ca în toiag". Poemul este alcătuit dintr-o octavă, două terțete și un monovers. Acestea constituie împărțirea textului în trei secvențe. Prima concentrează partea cea mai mare a mesajului poetic și constituie autoportretul eului liric. Cea de-a doua parte prezintă solitudinea omului bătrân ajuns la ultimele puteri, iar visul rămâne ultima sa alinare. Ultima secvență e ca un punct terminum în viața artistică în care totul trebuie să ia o pauză, poetul nu mai vorbește cu nimeni, intră în meditație asemenea eremitului și meditează asupra spiritului său. Monoversul, este întocmai condiția sa în univers "Mă sprijin în condei ca în toiag".

Noi ca și lectori, care iubim cu adevărat operele artiștilor importanți, dar și tineri ce ne dorim să luăm calea condeului avem de învățat din experiența clasicilor. Retrospectivele lor ne reflectă lucrurile bune, piedicile, greșelile de care trebuie să ne ferim, astfel învățăm în scurt timp lucrurile pe care alții s-au chinuit o viață să le aibă. Socrate spunea "Folosește-ți timpul citind ceea ce au scris alții. Vei câștiga ușor ceva pentru care alții au muncit din greu". Maxima lui nu e valabilă doar pentru cei care vor să cunoască filosofia și politica. Ea se referă la toți cei care vor să exceleze în oricare alt domeniu. Studiind tehnicile, experiențele și aflând ce e dăunător, tânărul va ocoli eșecul în cariera sa și va ști cum să ajungă un fruntaș. Asemenea idolului său, ucenicul va deveni maestru și va privi cu drag în urmă, în tinerețea înflăcărată, plină de vise și ambiții.

O altă perspectivă a drumețului ajuns la sfârșitul drumului în viață este oferită de poezia contemporanei Ana Blandiana "Balanța cu un singur talger", în care poeta regretă nu greșelile săvârșite, ci șansele pierdute, de neregăsit. Sydney J. Harris spunea că "Regretul pentru lucrurile pe care le-ai făcut se poate stinge cu timpul, însă regretul pentru ceea ce nu ai făcut nu are consolare". Exact după această premisă își înșiră gândurile melancolice poeta, într-un text în care șirurile lungi de epitete și metafore hiperbolizate ce se împletesc într-un lanț al slăbiciunilor ("Păduri tropicale crescute printre coloanele/ Unor temple în

(continuare în pag. 33)

care am închinat, .../ Muzee amenajate în corola unor crini/ Pe care nu i-am mirosit niciodată!") ("Toate vor avea dreptul să mă acuze. / Și faptele mele, oricât de bune, / ... Ci între a fi fost și nu a fi fost").

Spre doosebire de mândria liniștitoare, de mulțumire din proza voiculesciană, poezia Anei Blandiana are o notă de adânc regret, de maximă frământare sufletească. Ea se simte neîmplinită ca om, dar și ca poet, regretă ezităriile născute din prea multă prudență. Prin înlănțuirea de metafore hiperbolizate în serii de îngambamente, trăsătură specifică artiștilor moderni, eul liric se străduiește să verse frustrările acumulate de-a lungul timpului ("ocean de frunze", "păduri tropicale", "Dușmanii... urât", "Cuvinte... iubit", "Cuvinte... țip"). În interiorul versurilor acestui poem apare obsesiv acuzativul "pe care", urmat de verbe la modul conjunctiv precedate de negație. ("pe care nu i-am urât", "pe care nu i-am mirosit", "pe care nu le-am ucis"). Ele reflectă zbuciumul în care e cuprinsă autoarea, tristețea dată de irosire. Conjunțiile simple "Și", "oricât", "pentru", "ci" din cea de-a doua parte a poeziei au rolul de a întării argumentele tăioase, pe care poeta le-a anunțat anterior.

Din punct de vedere prozodic poemul este polimorf fiind alcătuit din douăzeci și două de versuri, cu măsură alternantă, ritm trohaic. Acesta se împarte în două mari secvențe. Prima cuprinde cincisprezece versuri, în care figurile de stil amestecate ilustrează într-un tablou suprealist speranțele pierdute și se sfârșește brusc cu Exclamația "Pe care nu i-am mirosit niciodată!" - mirosul fiind tânjirea spre ideal. Ce de-a doua secvență cuprinde rămășițele stărilor de disperare, ca și cântărire a ceea ce-a trecut ("Va fi balanța cea din urmă, ... între a fi fost și a nu fi fost" - acest vers de încheiere amintește de maxima lui Shakespeare, transpusă într-un timp ratat).

Din perspectiva ambilor autori putem sustrage ideea că perseverența nu trebuie înlănțuită de o grijă prea mare, căci ultravigilența nu face decât să inhibe izvorul minții luminate, iar persoana posedată de prea multă grijă riscă să ajungă mai rău decât cel care s-a lăsat pradă patimilor vieții, căci cel încercat în necazuri știe mai multe decât cel constrâns. Akeandro Jodorowski afirma că "Păsările născute în colivii cred că zborul este o boală". Așa ajung și tinerii care-și taie aripile și refuză să-și înfrunte destinul. Doar cei care au avut motivația de a încerca noutatea, pericolul, au ajuns să bea din potirul cu ambrozie oferit de providență. Și Heracles - ca și ceilalți eroi-umani din legendele grecești - copilul născut din patima lui Zeus, pedepsit de crunta Hera a putut răzbate prin ambiție și tot datorită ei a îmblânzit-o pe zeiță.

Odată ajunși la sfârșitul drumului croit de Cronos, vom putea privi mândrii în urmă și vom accepta transcendența în planul astral pregătiți de un nou început. Așa cum poetul a reușit să se desăvârșească în creația sa, așa noi oamenii simpli ne străduim să ne perfecționăm în talentele noastre mai mici sau mai mari. Vom lăsa în trecut amprentele faptelor noastre, iar inefabilul ni se va revela.

Mihai HORGA

SINDROM

A murit condeiu-n călimară!
Și penița, ruginită este...
Se mai scrie ca odinioară?
Mai suntem în lumea de poveste?

Pana cea de găscă, din vechime,
În cerneală sfântă înmuiată
Mari idei de aur, puse-n rime
A înscris în versuri, altădată...

Dar acum, penița - chiar de aur,
Mai produce oare vreun miraj,
Să cuprindă-n pagini un tezaur
Ori "de găscă" e al ei mesaj?

Azi, citești rănită poezie
Litere-s mâncate, sau băute
Albul vers, pe taste-n agonie
Roș de aritmie, surd și mut e

.....
Poezia poate fi salvată
(Sfat ne-a dat Jean Jacque Rousseau, o dată:
"La natură, înapoi" - pe dată!)
Să urmărm vestita lui butadă...

desen de Elena-Liliana Fluture

Ioana Daniela PAȘCALĂU

Fugar prin mintea mea

să nu-mi ucizi gândurile hulpave
lasă-le
să amuțească în icoane
presară puțin dimineața în cafea, amarul lor
dar ascunde-le bine de vânt

simte-le sudoarea până la cuvânt
să nu le treci
dincolo de linia verde
luntrașul îți va cere vamă un suflet

poate peste ani vei învăța să cioplești
crizanteme din ele...
poate atunci vei ști și tu
să numeri clipele pe care
le-ai smuls din mine

Jurnal de călătorie

traversăm
o bucată de cer
printre oameni anoști
iritați
pentru locul din tren
și inexistența vițelului de aur
mi-ai atins călcâiul
în lamentația aceluiași apus
cu miros de rășină

de la un colț de pâine
la altul
în fiecare fărâcă găsim
câte-o speranță de fotografiat

babe diabetice
ni se revoltă până-n creier
își ronțăie unghiile
ca pe dulciurile din „Țara Făgăduinței”
suspine reci
ne înfioară tâmpla
trenul ăsta n-are destinație
și pentru noi

La ville noir

păstrez amintirea țăranilor
din noi
sub unghii roase
de alte vremi
păduri crescute milimetric
așteaptă
să-mi uit reflexia
pe unghii negre
vopsite cu acuarelă
în vene mi se zbate ceasul
Strasbourgului
în miez de noapte
miros de sânge evanghelic
se-adulmecă
în strada mare
pe dunga neagră
stau
ațintiți în noapte
ochi de beton
și păsări cu piroane în cioc

Uniforma

Miroase frumos uniforma mea
a ploaie ruginită și carne desfrânată
aburită din plin de mama
și de prietenul nostru
am dăltuit-o de curând
să nu mai semene atât de mult a război
am vrut să-i ajustez
mijlocul cariat
cu perle false
apoi am vrut s-o arunc
fără de-ntoarcere în dulapul cu „Șoimii Patriei”.

Târziu, am simțit
sudoarea prefăcută
în picături de sânge
ce curgea
la-ndoituri.

Nocturn

Mi-e dor de pisicile în smoală
Cu gheare aurite
În praf de lumânare fumegândă
De mersul lor
În goana după ochiul stâng
Agățat în capătul trotuarului

De zgomotul care le închide pleoapele
Peste ochi uzi, dureros de verzi
Mi-e dor de zâmbetul lor
Retușat cu fixativ
Și de suflul
Travestit în femei de vârstă violet.

Constantin TOMA**RONDEL BAHIC**

Azi simt cum fierbe apa-n mine
 Și clocotesc, a câta oară?
 Că socotindu-mă mai bine
 O sete cruntă mă-nfioară.

De scap de iarna care vine
 Și de mai prind o primăvară
 Pe urmă nu mai am suspine
 Și-o mai lungesc până la vară.

Toamna va fi de roade pline
 Cu vinuri care te-nfioară
 Și s-o luați ca nota bene
 Că băutura nu omoară!
 Și-atunci va fierbe vinu-n mine!

RONDEL TIMPULUI

Așteaptă-mă că am să viu
 Mai bucuros ca niciodată
 Doresc același drag să-ți fiu
 Dar tu să fii ca altădată!

Acum nu mai sunt un zurliu
 Cum eram când mai erai fată
 Chiar mi-am vopsit părul suriu
 Și nu mai am nici burta plată.

Nu te-aștepta ca să mai fiu
 Pur, așa cum am fost odată
 Azi sigur arăt mai "puriu"
 Și am chiar fața mai umflată.
 Așteaptă-mă, sunt totuși viu!

RONDEL TOAMNEI

Te aștept toamnă ca să vii
 Cu strugurii curgând în vie
 Când și cei morți, dar și cei vii
 Vor tămâioasă, nu tămâie.

Și sub deviza de... pro-vii
 Visez acum o mustărie
 Când letargia mi-o reînvii
 Între răvacuri și rachie.

Atunci e vremea să revii
 Plin de speranță și-armonie
 Iar printre fețele movii
 Ținând-o doar într-o beție.
 Te aștept toamnă ca să vii!

RONDEL MARIN

În dorul tău azi mă cufund
 Și îți revăd făptura pală
 Privindu-ți spatele rotund
 Ispita iar mă bagă-n boală.

Mă știi că doar nimic n-ascund
 Și-ți port iubire... abisală
 Mi-e dor de trupul tău cel scund,
 De ceafa ta cea bălăioară.

Rememorez ca muribund
 Prima vacanță estivală,
 Când cu-al iubirii gând profund
 Ți-am spus în apă cu sfială:
 Hai să ne dăm puțin la fund!

RONDEL DEMOCRAȚIEI

Că somnul rațiunii naște monștri
 S-a dovedit o vorbă ca oricare
 Dar mai ales acum în anii noștri
 De când democrația e în floare.

Cei noi, pe care i-am crezut iluștri
 Și că vor binele la fiecare
 S-au cam ascuns sub semnele vipuștii
 Rusești, de unde soarele răsare.

Și-au pus tătucul chiar în fața puștii
 Miștind că vor să treacă sub alt soare
 Au păcălit din nou masa plevuștii
 Ce n-au știut atunci la votare
 Că votul națiunii naște... monștri!

RONDEL IERNII

De aş mai duce-o pân' la vară
 E un refren, dar și un scop;
 Iarna îmi pare seculară
 La cei mai mulți e chiar un hop.

Prețul la frig s-a mărit iară
 Și la căldură au pus dop
 În burtă simți mereu o gheară
 Iar buzunarul e potop!

Mă-mbărbătez a câta oară,
 Gândind că mă vor ține-n top
 Urzicile din primăvară
 Ce le-oi culege snop cu snop!
 Și aş mai duce-o pân' la vară!

Diana HANDRA

LĂCRIMIOARE

Comori ascunse-n mândre-cochete lăcrimioare,
Gingașe îngerile cu albe aripioare,
Izvor de frumusețe, sublim mirositoare,
Lacrimi de îngeri, calde, în paradis de floare.

Mărgăritare fine, desprinse din povești
Podoabe de mistere din leagăne cerești
Trăiri divine, doruri - de-ajuns să le privești -
Căci sunt din cer picate, luceferi îngerești.

Cu fragedă candoare-s prilej de bucurie
Revarsă-n jur doar pace, ce sfântă armonie!
De îngeri dăruite cu-a lor dumnezeire
Parfum divin, finețe, imensă strălucire...

Iar blândul trup, sfios, al dalbelor altare
Ne-nvăluie-n tandrețe - micile lăcrimioare.
Zâmbesc cu bunătate din straiile florale
Și răspândesc miresme-n detalii picturale...

FLORI DE MĂR

Petale albe, roz mi se-mpletesc în păr
revarsă-se-n miresme și pură armonie
pe pleoapele-mi firave presară flori de măr
ducându-mă departe... copil, copilărie...

Vise-mpletite, tainic, în flori de măr sublime
coboară lin de parcă sunt zâne din povești
inima-altar de fluturi și clipele-mi sunt pline
brodate-n veșnicia livezii părintești.

În legănări divine, tăcute-mi spun o rugă
în primăveri ivite din lacrimi de copilă
ce murmur sfânt, suave, ele-mi trimit în fugă!
mai răsuțește, mărul, din calendar - o filă...

VIS DE PRIMĂVARĂ

Veniți, e-o nouă viață și visele-nfloresc
Eu simt dumnezeire - nu pot s-o definesc -
Miroase-a primăvară, în inimă, profundă,
E-o dragoste divină când verde crud inundă.

Au înflorit toți pomii, petalele îmi spun
Povești de altădată, sub crengile de prun
C-un râset de copilă, din altă primăvară,
Cobor printre miresme, în amintiri fugară.

Aripi de îngeri albi mi-acoperă visarea
Când florile de măr rostesc, ușor, chemarea
Sub umbra unui măr, împovărat de floare,
Mă simt deodat' cuprinsă de-o sfântă alinare.

Și peste mine, parcă, un îngerăș plutește
Cu firave-aripioare, planând dumnezeiește,
Inundă cu iubire, căci sufletul mi-e floare
Cu dor de primăvară – miraje și splendoare!

PANSELUȚE

Fragmente de visare se-nvăluie-n culori
Minunile suave din nestemate flori
Scăldate în sclipire, smaralde și rubine
Potop de frumusețe plutește-ușor spre mine.

Privesc colțul de rai - decor dumnezeiesc,
Podoabă înălțătoare în curcubeu ceresc
Mister, aripi de înger, ingenuă-reverie
Purtând alene gându-mi, înspre copilărie...

Fiori de nemurire coboară-n dulci priviri
Neprețuită vrajă și mirabile simțiri
Regală frumusețe! Se-nchină elegante
Făcând o reverență, sublime și pedante...

Sunt panseluțe fine care te cuceresc
Te umplu de-armonie, de-aceea le iubesc!
Rămâne-vor, de-a pururi, simbol al gingășiei
Șoptind cu sfiiciune: „E vremea bucuriei!”

Ionuț CARAGEA

Citate despre suflet

(din volumul „Delir cu tremurături de gânduri”)

- Sufletul - orga de lumini a trupului.
- Câteodată sufletele oamenilor se iubesc dincolo de dorințele minții și ale cărnii. Atunci apare inexplicabilul iubirii și tragedia destinului.
- Sufletul omului nu are acoperiș durabil, trupul său este un strigăt la fereastra liniștitei absențe, o bătaie de inimă la poarta infinității, o siluetă diformă la marginea apelor turburi.
- Nu este suficient să-mi intri în templul sufletului, fără să te rogi la icoanele părinților mei.
- Sufletul meu își schimbă cămașa de la o moarte la alta, scheletul rămâne același vestigiu al unei vieți mult prea scurte.
- Sufletul nostru venetic cerșește în haosul cărnii.
- În acest univers datoria oamenilor este să-și caute sufletul pereche, dar nu prin uzura relațiilor ci prin revelația creației artistice, singura care îi poate face compatibili cu cel mai înalt grad de înțelegere și comunicare.
- Cine își va mai aduce aminte de ultima suflare? Doar sufletul... ca pe un etern adio.
- Sufletul - chipul nevăzut al lui Dumnezeu.
- Sufletul se oglindește în fântâna propriilor noastre lacrimi.
- Dacă trupul meu este casa sufletului, sufletul este azilul singurătății.
- Sufletul este etern. Când omul moare, însufletește nimicnicia.
- Sufletul - firul invizibil dintre oameni și stele.
- Sufletele dansează hora nemuririi.
- Sufletul - randașul umbrei, al pământului și constructorul de vise.
- Când ți se taie respirația, dă-i și celui de lângă tine o porție de suflet.
- Sufletului nu îi este somn niciodată. De aceea zburdă prin vise și ne învață nemurirea.

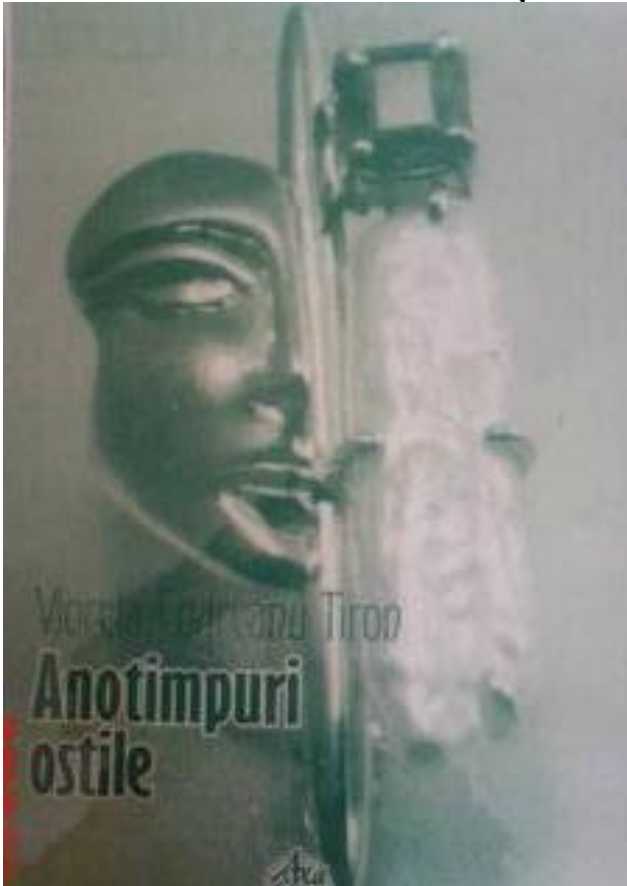
- Sufletele visătoare sunt mereu bânuite de amprente...
- Sufletele noastre încearcă să ne spună că se plimbă singure pe alei și se țin de mână.
- Și vine clipa neașteptată când sufletul este atât de singur încât nu mai știe pe ce lume se află.
- Sufletul - cârpa curată cu care ne ștergem în fiecare dimineață pantofii.
- Sufletul - darul cel mai de preț de care ne putem bucura o viață întreagă, singurul pe care îl putem împărți fără să-l micșorăm și fără să-l pierdem.
- Dacă vrei ca mașina corpului tău să funcționeze perfect, încearcă să o ungi cu suflet.
- Sufletul nu se poate vindeca, așa cum nici nu se poate îmbolnăvi. Dar se poate salva.
- Sufletele pierdute - florile în oceanele de furtuni.
- Sufletul este scris cu cerneală simpatică pe pagina Căii Lactee.
- Câteodată sufletele oamenilor se iubesc dincolo de dorințele minții și ale cărnii. Atunci apare inexplicabilul iubirii și tragedia destinului.

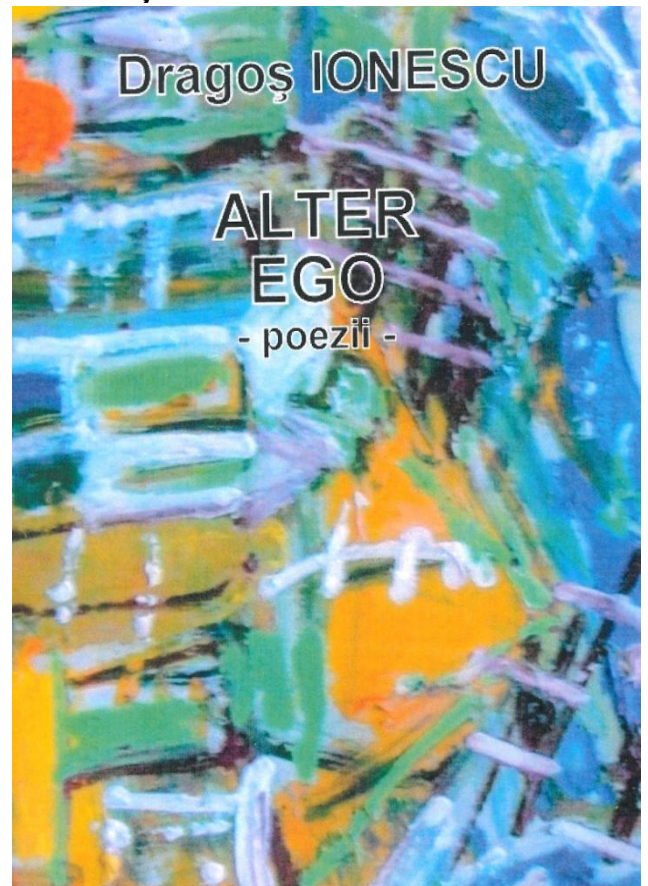
desen de Elena-Liliana Fluture

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

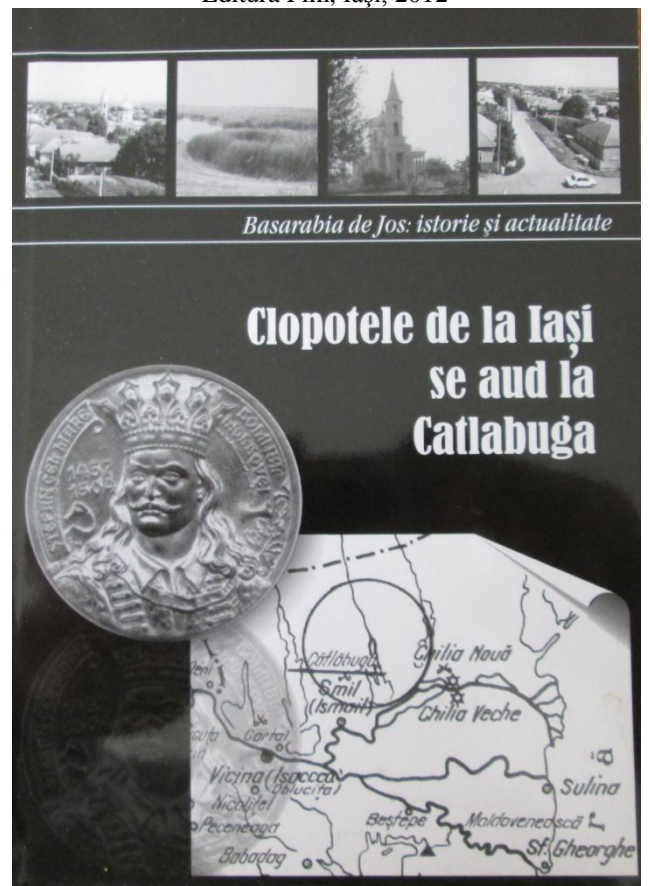
Viorela Codreanu Tiron – Anotimpuri ostile
Editura Arca, 2010

Dragoș Ionescu - Alter ego
Editura Pim, Iași, 2012

Mihai Baicu - Un cântec de lebedă
Editura InfoRapArt, Galați, 2013

Grup de scriitori de limbă română - Clopotele de la Iași se aud la Catlabuga, Odessa, Ucraina, 2011

BOEMA

ISSN 2066-0154

apler

Galati, cod 800331, Str. Regiment 11 Siret, Nr.17, Bloc C20, Ap.42

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro